БҮТҮН ӨЛКӘЛӘРИН ПРОЛЕТАРЛАРЫ, БИРЛӘШИН!

Азәрбајҹан КӘНЧЛӘРИ

1919-ЧУ ИЛДӘН ЧЫХЫР

Азәрбаҹан ЛККИ МК-нын органы

«Азербайджан гянджляри»–орган ЦК ЛКСМ Азербайджана

№ 2 (6346) | Чәршәнбә, 4 јанвар 1961-чи ил | Гиjмәти 2 гәпик

ДОСТЛУГ ШӘРӘФИНӘ, СҮЛҺ ШӘРӘФИНӘ!

КРЕМЛДӘ ЈЕНИ ИЛИН ГАРШЫЛАНМАСЫ

Декабрын 31-дә кечә Совет Сосиалист Республикалары Иттифагы һөкумәти Кремлдә јени ил мүнасибәти илә гәбул дүзәлтмишди.

Гәбулда назирләр, мәркәзи идарәләрин рәһбәрләри, ССРИ Али Советинин вә РСФСР Али Советинин депутатлары, Совет Иттифагы маршаллары, Совет Ордусунун кенераллары, алимләр, јазычылар, артистләр вә истеһсалат габагчыллары иштирак едирдиләр.

Гонаглар арасында хариҹи дипломатлар, совет журналистләри вә хариҹи журналистләр дә вар иди.

Совет Иттифагынын партија вә һөкумәт рәһбәрләри А. Б. Аристов, Л. И. Брежнев, Н. Г. Игнатов, Ф. Р. Козлов, А. Н. Косыкин, О. В. Куусинен, А. И. Микојан, Н. Ә. Мүһиддинов, Д. С. Полјански, М. А. Суслов, Ј. А. Фуртсева, Н. С. Хрушшов, Н. М. Шверник, П. Н. Поспелов јолдашлар Кеорки салонуна кәлдикдә бураја топлашанлар онлары сәмимијјәтлә гаршыладылар.

Кечә саат 12-јә јахын Н. С. Хрушшов јолдаш кечән илин шәрәфинә саглыг сөјләди. О деди:

— Көһнә ил нә гәдәр јахшы олмуша да, тәзә, 1961-чи ил ондан да јахшы олачагдыр!

Көһнә, 1960-чы илин сон дәгигәләриндә Москва радиосунун сигналлары дүнјанын һәр јериндә ешидилди. Совет Иттифагы Коммунист партијасы Мәркәзи Комитәсинин, ССРИ Али Совети Рәјасәт һеј'әтинин вә ССРИ Назирләр Советинин јени ил мүнасибәти илә совет халгына тәбрики охунду.

Спасск гүлләсиндә Кремл сааты 12-ни вурду. Совет Иттифагы Дөвләт һимнинин сәдалары учалды.

Н. С. Хрушшов көрүшүн иштиракчыларына мүрачиәтлә јенидән саглыг сөјләјәрәк деди:

— Әзиз јолдашлар!

Достлар!

Ҹәнаблар!

Ичмәјә верин, өз һөкумәтләрини бизим өлкәмиздә тәмсил едән сәфирләрин шәрәфинә, халглар арасында достлуг шәрәфинә, дөвләтләрин һәгигәтән динҹ јанашы јашамасыны вә бүтүн дүнјада сүлһү тә'мин етмәк үчүн өлкәләр вә һөкумәтләр арасында достлуг мүнасибәтләринин мөһкәмләниб инкишаф етмәси шәрәфинә бадә галдырым.

Һәр бир өлкәнин ичтимаи вә сијаси гурулушу мәсәләси бу өлкәнин халгларынын дахили ишидир. Биз өз гурулушумузу, сосиализм гурулушуну ән јахшы гурулуш һесаб едирик, лакин ону башга халглара зорла гәбул етдирмәјә чалышмырыг. Биз бүтүн халглара һөрмәт едирик вә она тәрәфдарыг ки, һәр халг һансы гурулушун онун үчүн даһа јахшы олдуғуну өзү сечсин.

Үмид етмәк истәрдим ки, јени ил хошбәхт ил олачагдыр. Адәт үзрә бүтүн өлкәләрдә адамлар јени илн гаршылајаркән бир-бирләринә дејирләр: Јени илиниз мүбарәк олсун, сизә јени хошбәхтлик арзулајырам. Хошбәхтлик нәдир? Хошбәхтлик дедикдә һәр кәс биринчи нөвбәдә ону нәзәрдә тутур ки, јер үзүндә мөһкәм сүлһ тә'мин едилсин, адамлар дағыдычы мүһарибә вәһимәси кечирмәдән динҹлик шәраитиндә јашајыб ишләјә билсинләр.

Совет Иттифагы бүтүн өлкәләрлә дост олмаг үчүн вар гүввәсини сәрф етмиш вә сәрф едир. Биз Америка Бирләшмиш Штатлары илә мүнасибәтләримизин јахшылашмасына бөјүк әһәмијјәт веририк десәм, зәннимчә, һеч кәс мәни гынамаз, чүнки дүнјанын бүтүн дөвләтләри арасында мүнасибәтләрин јахшылашмасы бизим өлкәләримиз арасында мүнасибәтләрин јахшылашмасындан чох асылыдыр.

Биз, Америка Бирләшмиш Штатларынын да буна чалышдығына инанмаг истәрдик вә үмидварыг ки, јени президентин кәлиши илә тәзә меһ әсәчәк, Совет Иттифагы илә Бирләшмиш Штатларын мүнасибәтләриндәки ағырлашмыш һава тәмизләнәчәкдир. Истәрдик ки, көһнә илин вә көһнә президентин кетмәси илә бир вахтда Америка Бирләшмиш Штатлары илә бизим пис мүнасибәтләримиз дә арадан галхсын. Јахшы мә'лумдур ки, бу мүнасибәтләр хүсусән Америка һәрби тәјјарәләринин часуслуг учушлары илә әлагәдар олараг писләшмишди. АБШ президенти исә Америка һәрби тәјјарәләринин часуслуг учушларыны Совет Иттифагы барәсиндә јеридилән өлчүлүб-бичилмиш сијасәт е'лан етмишди. Лакин Америка халгы бу фитнәкарлыг сијасәтинә тәрәфдар чыхмады. Биз белә һесаб едирик ки, Америка халгы ч-б Кеннединин леһинә, ч-б Никсонун әлејһинә сәс вермәклә «сојуг мүһарибә»ни гызышдырмаг, бејнәлхалг мүнасибәтләри кәркинләшдирмәк сијасәтини писләмиш олду.

Ч-б Кеннеди сечкигабағы кампанија заманы демишди ки, әкәр о, президентин јеринә олсајды, «У-2» тәјјарәсинин учушу илә әлагәдар олараг Совет һөкумәтинә өз тәәссүфүнү билдирәрди. Биз арзу едәрдик ки, көһнә президентин кетмәси илә бу ачыначаглы мүнагишә дә кечмиш олсун; биз белә һесаб едирик ки, јенидән бу мүнагишәнин үстүнү вурмаг мәсләһәт дејилдир. Уғурлу кәләчәк һаггындакы үмидләрә пис кечмишлә манечилик төрәтмәмәк үчүн көрүнүр, лазым кәлир ки, бүтүн бунлары нәзәрә алыб БМТ Баш Мәҹлисинин сессијасында һәмин мәсәләнин мүзакирәсиндә исрар етмәјәк. Биз инанмаг истәрдик ки, һәм Америка халгы, һәм дә јени президент мүнасибәтләри јахшылашдырмаг үчүн бизим көстәрдијимиз сә'јләри дүзкүн баша дүшәчәкләр.

Үмид етмәк истәрдим ки, јени илдә Америка Бирләшмиш Штатлары вә Совет Иттифагы өз мүнасибәтләриндә елә бир сәһифә ачачаглар ки, бу, бејнәлхалг вәзијјәтин сағламлашмасына, бүтүн дөвләтләр арасында мүнасибәтләрин јахшылашмасына, демәли, бүтүн халгларын ҹан атдыглары бөјүк мәгсәдин һәјата кечирилмәсинә — бүтүн дүнјада сүлһүн мөһкәмләнмәсинә көмәк едәҹәкдир.

Дөвләтләрин динҹ јанашы јашамасы шәрәфинә!

Бүтүн халглар арасында сүлһ вә достлуг шәрәфинә!

Көрүш иштиракчылары Н. С. Хрушшов јолдашын саглыг сөзләрини бөјүк диггәтлә динләдиләр вә дәфәләрлә алгышладылар.

Н. С. Хрушшов гәһрәман фәһлә синфинин, колхозчу кәндлиләрин, совет зијалыларынын шәрәфинә, бүтүн халгларын меһрибан әмәкдашлығы вә достлуғу шәрәфинә, фәһлә синфинин дүшүнән бејни олан Совет Иттифагы Коммунист партијасынын шәрәфинә, совет һәмкарлар иттифагларынын шәрәфинә, комсомолун шәрәфинә, совет гадынларынын шәрәфинә, шанлы Совет Ордусунун шәрәфинә дә саглыг деди.

Көрүшдә Москвадакы дипломатик корпусун башчысы, Исвеч сәфири Ролф Р. Сулман да саглыг деди.

Көрүш иштиракчылары үчүн бөјүк консерт верилди.

Кремлдә јени ил шәнликләри кечәдән хејли кечәнәдәк давам етди. (СИТА).

Франса һөкумәти сүлһә гаршы чыхыр

ССРИ КӘНЧЛӘР ТӘШКИЛАТЛАРЫ КОМИТӘСИНИН БӘЈАНАТЫ

ССРИ Кәнчләр Тәшкилатлары Комитәсинин мәтбуат үчүн верилмиш бәјанатында дејилир: «Совет Иттифагынын кәнчләри Бөјүк Сәһрада јени партлајыш апарылмасы һаггында хәбәри бөјүк гәзәб һисси илә гаршыламышлар. Совет Иттифагынын оғлан вә гызлары Франса һөкумәтинин һәрәкәтләрини дүнја ичтимаијјәтинә мејдан охумаг, бүтүн дүнјада сүлһ ишинә гаршы јөнәлдилмиш фитнәкарлыг, өз истиглалијјәтләри уғрунда мүбаризә апаран Африка халгларыны горхутмаг үчүн јени чәһд кими гијмәтләндирирләр».

Бу јени фитнәкарлыгдан сон дәрәчә гәзәбләнмиш совет оғлан вә гызлары Африка гит'әсинин халглары илә, атом силаһынын гадаған едилмәси уғрунда, мүһарибә тәһлүкәсинин арадан галдырылмасы уғрунда, тамамилә тәрксилаһын һәјата кечирилмәси уғрунда мүбаризә апаран бүтүн өлкәләрин халглары илә һәмрә'ј олдугларыны билдирирләр.

ССРИ Кәнчләр Тәшкилатлары Комитәси Совет Иттифагынын бүтүн оғлан вә гызлары адындан Франса һөкумәтинин јер үзүндә сүлһә гаршы чеврилмиш һәрәкәтинә гәти протестини билдирир.

ЈЕНИ КӘНЧЛӘР ГӘЗЕТИ

ЧЕРНИГОВ, 1 јанвар (СИТА). Черниговвилајәтинин кәнчләри јени илдә јахшы һәдијјә алмышлар. Бу күн бурада јени гәзетин биринчи нөмрәси чыхмышдыр. Чернигов вилајәт комсомол комитәсинин органы олан «Комсомолетс Черниговшины» гәзети Украјна дилиндә нәшр олунур.

ШӘКИЛДӘ: Азәрбајҹан ЛККИ МК-нын кечичи Гырмызы бајрағы Нахчыван МССР-нин Шыхмаһмуд кәндиндәки орта мәктәбин шакирд истеһсалат бригадасына тәгдим олунур.

ТАРЛАЛАРЫМЫЗЫН КӘЛӘЧӘК БАҺАДЫРЛАРЫНА САЛАМ!

ДҮНӘН сәһәр М. Әзизбәјов адына Азәрбајҹан Дөвләт Академик Драм Театрынын бинасында гејри-ади бир чанланма вар иди. Бинаја јахынлашан рәнкарәнк автобуслар өз сәрнишинләрини—сәлигә илә кејинмиш пионер вә мәктәблиләри бошалдыб дәрһал кери дөнүрдү. Бир аздан бурада шакирд-истеһсалат бригадалары габагчылларынын икинчи республика топланышы башланды.

Топланыша республикамызын мүхтәлиф рајонларындан 500 нәфәрдән артыг нүмајәндә дә'вәт олунмушдур. Топланышда Азәрбајҹан КП МК катиби С. Мирзәјев јолдаш ушаглары тәбрик етдикдән сонра Азәрбајҹан ЛККИ МК катиби М. Әлизадә јолдаш мә'рузә етди. Сонра сөз нүмајәндәләрә верилди. Онлар өз мүвәффәгијјәтләриндән әтрафлы данышдылар.

Топланышда Ермәнистан, Түркмәнистан вә башга гардаш республикалардан да нүмајәндәләр иштирак едирдиләр.

Кечән илин тәсәррүфат ишләриндә, хүсусән памбыг јығымында көзәл наилијјәтләр газандығына көрә Нахчыван МССР-дакы Шыхмаһмуд кәнд орта мәктәбинин шакирд-истеһсалат бригадасына Азәрбајҹан ЛККИ МК-нын кечичи Гырмызы бајрағы тәгдим едилди.

Дүнән күндүз топланыш иштиракчылары нефт пајтахтынын бир сыра көрмәли јерләри илә таныш олмуш, «Узаг саһилләрдә» пјесинә тамаша етмишләр.

Топланыш иштиракчылары бу күн сәһәр кәнд тәсәррүфаты мүтәхәссисләри илә көрүшәчәк, һејвандарлыг, памбыгчылыг, бағчылыг, гарғыдалычылыг, чајчылыг вә башга саһәләр үзрә мәшғәләләрдә иштирак едәчәкләр. Бригада үзвләри кениш тәҹрүбә мүбадиләси кечирәчәкләр. Ахшамүстү исә нүмајәндәләр Бакы шәһәри мәктәбләри јухары синиф шакирдләринин гонаглығында иштирак едәчәкләр.

Топланыш давам едир. Нөвбәти нөмрәмиздә шакирд-истеһсалат бригадалары габагчылларынын икинчи республика топланышынын кедиши һаггында әтрафлы һесабат дәрҹ олунаҹагдыр.

ШӘКИЛДӘ: топланыш салонундан бир көрүнүш.

Фото К. Пастушковундур.

ЈОЛУМУЗ УҒУРЛУДУР

ӨЛКӘМИЗ, коммунизм гуручулуғунда хариүгәләр јарадан гәһрәман халгымыз јени—1961-чи илә — једдиллијин үчүнчү илинә ифтихар һисси илә гәдәм гојмушлар. Бәли, мәһз ифтихарла! Чүнки, сәмимијјәтлә јола салдығымыз 1960-чы илдә бүтүн саһәләрдә ишләримиз чох јахшы кетмиш, нечә дејәрләр, замана бизим үчүн — дүнјанын ән гүдрәтли бир өлкәсиндә коммунизмин мүзәффәр бајрағыны учалдан бир халг үчүн ишләмишдир. Бунун нәтиҹәсиндә ҹәми бир ил әрзиндә Вәтәнимизин гүдрәти вә гүввәти даһа да артмыш, елм вә мәдәнијјәтимиз даһа да тәрәгги етмиш, совет зәһмәткешләринин күзәраны даһа да јахшылашмышдыр.

Бүтүн бу наилијјәтләримиз ССРИ Али Советинин бу јахынларда өз ишини гуртармыш нөвбәти сессијасынын тарихи сәнәдләриндә өзүнүн парлаг әксини тапмышдыр. Һәмин сәнәдләрдән көрүндүјү кими өлкәмиздә једдиллијин әзәмәтли планлары тамамилә вә артыгламасы илә јеринә јетирилир. Мисал үчүн, сон ики илдә өлкәнин санаје мәһсулу нәзәрдә тутулмуш 17 фаиз әвәзинә 23 фаиз артмыш, һәмин мүддәт әрзиндә габагчадан мүәјјән едилдијинә нисбәтән тәгрибән 120 милјард маната гәдәр чох санаје мәһсулу бурахылмышдыр. Совет кәндиндә дә белә парлаг гәләбәләр газанылмышдыр.

1960-чы ил Совет Азәрбајҹанындан өтрү дә мисилсиз јүксәлиш, бөјүк вүс'әт или олмушдур. Кечән ил республикамызын зәһмәткешләри, о ҹүмләдән кәнчләр коммунизм гуручулуғунда чох бөјүк мүвәффәгијјәтләр газанмышлар. Будур, бир нечә фәраһлы рәгәмә нәзәр салын: 1960-чы илдә республикамызда санаје истеһсалы 1959-чу илә нисбәтән 9,8 фаиз артмыш; колхоз вә совхозларымыз дөвләтә 372,2 мин тон вә ја 1959-чу илдәкиндән 71,1 мин тон чох памбыг сатмыш, дөвләтә әт, сүд, јун, јумурта, тәрәвәз, јашыл чај јарпағы вә башга кәнд тәсәррүфаты мәһсуллары сатышы үзрә планлар артыгламасы илә јеринә јетирилмиш, халг тәсәррүфатына 1959-чу илдәкиндән 40,1 милјон манат чох капитал гојулмуш, 278 мин квадратметр јени мәнзил саһәси, һабелә чохлу мәктәб, хәстәханә, ушаг бағчасы, көрпә евләри, клуб, мәдәнијјәт сарајы вә с. истифадәјә верилмишдир.

Илк күнләрини јашадығымыз 1961-чи ил бүтүн өлкәмиз, бүтүн халгымызла бирликдә Азәрбајҹан зәһмәткешләриндән өтрү дә әзәмәтли планлар, бөјүк јарадычылыг ишләри кәтирмишдир. Бу ишләрин һәчмини јахшы тәсәввүр едә билмәкдән өтрү республика Али Совети VI сессијасынын сәнәдләринә нәзәр салмаг кифајәтдир. Бу сәнәдләрдән ајдын олур ки, бу ил республика үзрә капитал гојулушу 1960-чы илә нисбәтән 25 фаиз артачаг, санајенин вә кәнд тәсәррүфатынын бүтүн саһәләри хејли инкишаф едәчәк, буна мүвафиг олараг санаје вә кәнд тәсәррүфаты једдиллијин контрол рәгәмләриндә нәзәрдә тутулдуғундан хејли чох мәһсул истеһсал едәчәкдир.

Бүтүн бунлар бир дә она көрә фәраһлидир ки, Азәрбајҹан комсомолу, республикамызын вәтәнпәрвәр оғланлары вә гызлары коммунизм гуручулуғу салнамәсинә јени, даһа парлаг сәһифәләр јаза билмәкдән өтрү бөјүк вә мисилсиз имканлар әлдә едирләр. Белә ки, једдиллијин үчүнчү или үчүн мүәјјән едилмиш тапшырыгларын тамамилә вә артыгламасы илә јеринә јетирилмәси Азәрбајҹан кәнчләринин јарадычылыг сә'јләриндән, онларын әмәк рәшадәтиндән чох асылы олачагдыр. Буна көрә дә комсомол тәшкилатлары елә индидән—илин илк күнләриндән кәнчләрин истеһсалат фәалијјәтинә јахындан рәһбәрлик етмәјә, оғланларын вә гызларын әмәк сә'јләрини дүзкүн истигамәтләндирмәјә борчлудурлар.

Һәр бир јени илин елә лап илк күнләриндән квартallыг, јарым иллик вә иллик өһдәчиликләр гәбул етмәк кәнчләримиздән өтрү бир ән'әнә олмушдур. Бу ил дә беләдир. Кәнчләрин илк әмәк гәләбәләри һаггында бу күн дәрҹ етдијимиз хәбәрләрдән көрүндүјү кими фабрикләрдә, заводларда вә мә'дәнләрдә јени илин илк өһдәчиликләри гәбул олунур. Белә бир вахтда комсомол тәшкилатлары һәр бир мүәссисәнин, һәр бир сехин, нөвбәнин вә бригаданын имканларыны дүзкүн мүәјјәнләшдирмәкдә кәнчләрә јахындан көмәк етмәли, гаршыда дуран вәзифәләри онларa дәриндән баша салмалыдырлар. Јарышын тә'сирли, сосиалист өһдәчиликләринин мәгсәдәујғун вә реал олмасы тә'мин едилмәлидир.

Јени илдә гәдәм гојдуғумуз бөјүк гуручулуг јолу уғурлу јолдур. Гој, республикамызын кәнчләри бу јолла әзмлә ирәлиләсинләр. Гој, онлар партија вә һөкумәтимизә дәрин мәһәббәтләрини, бөјүк Вәтәнимизә өвлад миннәтдарлығыны коммунизмин гәләбәси намынә јени-јени әмәк гәләбәләри газанмагла ифадә етсинләр.

Коммунизмә кедән јолумуз ишыглыдыр. Биз бу јолда — сүлһ вә әминаманлыг, сәадәт вә хошбәхтлик јолунда һәмишә гәләбә газанмышыг, бу ил дә гәләбә газаначағыг. Чүнки, ирәлијә доғру һәрәкәтимизә фәһлә синфинин дүшүнән бејни — шанлы Сов.ИКП истигамәт верир.

Достлар! Јени илдә јени гәләбәләрә доғру!

Јени гуручулуг или, ЈЕНИ ГӘЛӘБӘЛӘР

ГАЗМА СҮР'ӘТИ АРТЫР

ЛЕНИННЕФТИН газма идарәсиндә Сталин мүкафаты лауреаты, буруг устасы Әлиһүсејн Бабајевин башчылыг етдији газмачылар бригадасы Сов.ИКП МК-нын јанвар Пленуму шәрәфинә әмәк нөвбәсиндә ишләјир. Јени или көркәмли әмәк гәләбәләри илә гаршылајан бу коллектив индијәдәк нәзәрдә тутулмуш 20.242 метр әвәзинә 21.193 метр гују газмыш, нефтчиләрә вахтындан әввәл 17 гују тәһвил вермишдир. Бу гујуларын һамысы сүр'әтлә газылмышдыр. Һазырда бригаданын үзвләри Кировнефтин 5-чи мә'дәниндә јени бир гују газыр.

Кәнч буруг устасы Кәрим Магомедовун башчылыг етдији газмачылар бригадасы да јени илин илк күнләриндән е'тибарән јахшы ишләјир. Бригаданын үзвләри кечән ил 13.736 метр әвәзинә 14.447 метр гују газараг иллик планы вахтындан габаг јеринә јетирмиш, нефтчиләрә 14 гују газыб тәһвил вермишләр. Инди бу бригаданын үзвләри дә Ленинефтин 3-чү мә'дәниндә 1983 нөмрәли јени бир гују газырлар. Кәнч газмачылар једдиллијин үчүнчү или үчүн јүксәк өһдәчиликләр гәбул едирләр.

Һәсән ГУРБАНОВ,
Лениннефтин 4-чү мә'дәнинин оператору.

ИРӘЛИДӘ КЕДИРЛӘР

КОЛЛЕКТИВИМИЗ 1960-чы или көркәмли гәләбәләрлә баша вурмушдур. Белә ки, 10 мин тон јаначаг, 1 милјон 200 мин киловат електрик енержисинә гәнаәт едилмиш, 3.500 тон мәһсул иткисинин гаршысы алынмышдыр. Бу көркәмли наилијјәтләрин газанылмасында кәнч мүһәндисләрдән Н. Вәлијев, А. Алексанјан, Ј. Мајборода, Н. Гулијев, Ј. Јегназаров јолдашларын башчылыг етдикләри 21, 22, 24, 32, 52 нөмрәли гургуларын коллективләри хүсусилә фәргләнмишләр. Онлар иллик тапшырыглары вахтындан 22 күн тез јеринә јетирмишләр.

Һазырда заводумузун ишчиләри Сов.ИКП МК-нын гаршыдакы Пленумуна чидди һазырлыг көрүрләр. Пленум шәрәфинә әмәк нөвбәсиндә дајанмыш нефтајыранлар јени илин илк күнләри үчүн мүәјјән едилмиш истеһсалат тапшырыгларыны да мүвәффәгијјәтлә јеринә јетирирләр.

Кәнч нефтајыранлар һәмишә олдуғу кими јенә дә јарышанларын өн сырасында кедирләр. Кәнчләрдән ибарәт бригадалар вә нөвбәләр јени илдә јүксәк өһдәчиликләр көтүрүрләр.

Сәһбәт НУРУЛЛАЈЕВ,
Јени Бакы нефтајырма заводунун оператору.

150 ТӘКЛИФ

ЗАВОДУМУЗУН кәнчләри сәмәрәләшдирмә вә ихтирачылыг һәрәкатында фәал иштирак едир, истеһсалат просесләринин автоматлашдырылмасы вә комплексли механикләшдирилмәси үчүн әлләриндән кәләни едирләр. Јенича јола салдығымыз 1960-чы илдә кәнч сәмәрәләшдиричиләрин вердији 150 тәклиф истеһсалатда тәтбиг олунмуш вә бундан бөјүк мәнфәәт көтүрүлмүшдүр. В. Власов, А. Илјин, Л. Филиппов вә башгалары сәмәрәләшдирмә ишиндә даһа фәал чалышмышлар.

Заводумузун кәнч сәмәрәләшдиричиләри кечән илки фәалијјәтләринә јекун вурмуш, 1961-чи ил үчүн перспектив план һазырламышлар. Бу планын јеринә јетирилмәси ишинә даһа чох кәнч сәмәрәләшдиричи вә ихтирачы ҹәлб олунаҹагдыр.

Мәммәд МӘММӘДОВ,
Сталин адына нефтајырма заводунун оператор көмәкчиси.

КӘНЧЛӘРИН СӘ'ЈИ НӘТИҸӘСИНДӘ

11 нөмрәли механикләшдирилмиш чөрәк заводу Нахчыванын габагчыл санаје мүәссисәләриндән биридир. Заводда чалышанларын әксәријјәтини кәнчләр тәшкил едир. Әмәксевән кәнчләр Сов.ИКП МК-нын гаршыдакы Пленуму шәрәфинә јарышы кенишләндирәрәк 1960-чы илин тапшырыгларыны вахтындан 20 күн әввәл, 105 фаиз өдәмишләр. Онлар јени илин илк күнләриндән дә јахшы ишләјирләр. Инди заводда чалышан кәнчләрдән һәр бири күндәлик тапшырыглары 120—130 фаиз јеринә јетирир.

Мүәссисәдә кејфијјәтли мәһсул уғрунда јарыш јени гүввә илә кенишләнмишдир.

Е. ӘҺМӘДОВ,
Нахчыван стансијасындакы чөрәк заводунун ишчиси.

Илк сәфәр мүвәффәгијјәтлә кечмишдир

Хәзәр кәмичилијинин дәнизчиләри јени или көркәмли әмәк гәләбәләри илә гаршыламышлар. «Шамхор» теплоходу јени илдә илк сәфәри вахтындан саат јарым тез баша чатдыраraг Красноводскдан Загафгазија республикалары үчүн Бакы лиманына 3.700 тон буғда кәтирмишдир. Он килограмларла јаначаға вә сүртку јағларына гәнаәт едилмишдир. «Иртыш» теплоходу Бакыја памбыг кәтирмишдир. «Маныч», «Шонкар», «Ағдам» теплоходлары да мүхтәлиф халг тәсәррүфаты јүкләри кәтирмишләр.

Кәмиләрдә једдиллијин үчүнчү или планыны вахтындан әввәл јеринә јетирмәк уғрунда, јаначаға вә пул мәсрәфинә гәнаәт етмәк уғрунда, дахили еһтијат мәнбәләриндән даһа кениш истифадә етмәк уғрунда сосиализм јарышы кетдикҹә кенишләнир. Гуру јүк донанмасы дәнизчиләринин јарышында једдиллијин икинчи или планыны вахтындан әввәл јеринә јетирмиш вә пландан әлавә 12.000 тон јүк дашымыш «Бакы» теплоходунун һеј'әти ирәлидә кедир. «Бакы» теплоходунун дәнизчиләри «аз кәми илә чох јүк дашымалы» шүары алтында јарышырлар. Онлар 1961-чи ил планыны вахтындан әввәл јеринә јетирмәји, әлавә олараг 15.000 тон јүк дашымағы өһдәләринә көтүрмүшләр.

Парис Коммунасы адына кәми тә'мири заводунун кәнчләри јени илин биринчи күнләриндән башлајараг тапшырыглары артыгламасы илә јеринә јетирирләр. ШӘКИЛДӘ: комсомолчу токарлардан Ј. АНИСИМОВ вә В. БАҒЫРОВУ көрүрсүнүз. Коммунист әмәји зәрбәчиси адыны алмаг уғрунда јарышан бу кәнчләр тапшырыглары 130—150 фаиз јеринә јетирирләр.

Фото В. Фатеһинидир.

Кремлин ишыглары бөјүкләр вә ушаглар үчүн нур сачыр

БӨЈҮК КРЕМЛ САРАЈЫНДА «СЕҺИРЛИ ТӘГВИМ» АДЛЫ ЈЕНИ ИЛ ТАМАШАСЫ

Москва Кремлиндә ушагларын јени ил бајрамы олдугча шән кечир. Бу ил јанварын 1-дә дә кичик москвалылар вә башга шәһәрләрдән пајтахта кәлмиш кәнч гонаглар көзәл, унудулмаз бир бајрамда иштирак етмишләр.

Гәшәнк бәзәдилмиш тағын алтындан кечәндән сонра гәрибә бир аләмә—мусиги вә маһнылар аләминә дахил олурсан. Кремл һасары јанындакы уча тәпәнин әтәкләриндән башлајан Тајнитски бағы танынмајачаг дәрәчәдә дәјишмишдир. Хијабанлардан минләрлә әлван електрик лампалары асылмыш, күләк гырмызы бајраглары далғаландырыр. Хијабанларда вә ја тахта парчалары үзәриндә сүрүшмәк адама ләззәт верир. Пушкинин «Руслан вә Лјудмила» нағылындакы чинкаворин саггалындан сүрүшмәк истәјәнләр олдугча чохдур. Ушаглар үчүн башга бир төһфә дә һазырланмышдыр. Онлар кичик бојлу атлара вә маралара миниб кәзирләр.

Нәһәнк Шахта баба тәмкин едән ушаглардан көзүнү чәкмир. Рәссамлар бөјүк бир мәһарәтлә нәһәнк Шахта баба гајырмышлар. О, әфсанәви пәһләванын бүтүн гургуларындан учадыр. Бурада јолка да вардыр. Јолканын әтрафында рәгсләр вә күтләви ојунлар кечирилир.

Ики тахта пилләкән јанындакы лөвһәнин үстүнә бу сөзләр јазылмышдыр: «Сараја хош кәлмисиниз!». Бурадан тәпәнин зирвәсиндә олан Бөјүк Кремл Сарајына јол вардыр.

Ачыг һавада ојнадыгларындан јанаглары гызармыш ушаглар сараја дахил олурлар. Баш пилләкән јанында пионер фәаллары әзиз гонагларыны гаршылајырлар. Һәр тәрәфә маһны сәсләри јајылыр. Гырмызы Кремл улдузларынын шәфәгләри истәр бөјүк олсун, истәр кичик—һәр бир совет адамында фәрәһ вә ифтихар һисси доғурур.

Бөјүк Москваны тәмсил едән бир гыз ушаглары саламлајыр. Әјниндә гырмызы палтар, башында гәдим рус чутгабағысы олан бу гыз нағылларын гәһрәманларындан бирини хатырладыр. «Бөјүк Москва» оглан вә гызлары јени ил мүнасибәти илә тәбрик едир.

Кәнч гонаглар Владимир салонуна, Гранит палатаја, Ичласлар салонунун фојесинә топлашырлар. Онлар рәгс едир, маһны охујурлар. Нәһајәт, көзләнилән вахт кәлиб чатыр. Јени ил шәнлијинин баш ојунчусу Јевкени Горски һамыны Кеорки салонуна дә'вәт едир, бурада он ики метр һүндүрлүкдә јолка гојулмушдур. Јолканын ојунчаглары ади ојунчаглардан бир нечә дәфә бөјүкдүр, електрик лампаларыны исә сајыб гуртармаг мүмкүн дејилдир.

Бурада тамашачыларын көзләри өнүндә Тајнитски бағындакындан даһа көзәл бир алач ачылыр. Ушагларын бахдыглары «Сеһирли тәгвим» тамашасы олдугча марағлыдыр. Сәһнә достлары—Шахта баба (РСФСР-ин әмәкдар артисти А. А. Хрылја) вә Гар гызы (Пушкин адына театрын артисти Маргарита Жигунова) көрүш һамыны севиндирир.

Гар гыз, Шахта баба вә әсәрин башга сурәтләри јолканын ишыгларыны јандыра билмирләр. Шахта баба бу сирри көһнә илдән, он ики баһадыр ајдан өјрәнмәјә тәклиф едир. Чанлы, сеһирли тәгвим пејда олур. Һәр ај санки илин сәһифәләрини вәрәгләјәрәк 1960-чы илин көркәмли һадисәләриндән данышыр. Тамашачыларын көзү гаршысындан ә'ла охумаг уғрунда, пионер икинилији уғрунда, ушагларын доғма тәбиәтә гајғы илә јанашмасы уғрунда мүбаризә мөвзулары кәлиб кечир.

Пионер вә мәктәблиләрин һәјатындакы һадисәләр бүтүн совет адамларынын јашадыглары һәјатын көркәмли һадисәләринә гарышыр. Бу һадисәләрдән бири дә сүлһ иши уғрунда бөјүк мүбариз Никита Серкејевич Хрушшовун Нју-Јорка, БМТ Баш Мәчлисинин сессијасына кетдији «Балтика» кәмисинин јүрүшүдүр. Кечән ил халгымыза каинаты фәтһ етмәк саһәсиндә көркәмли гәләбәләр газанмышдыр.

С. М. Богомазовун мәтни әсасында режиссор М. Л. Лејнин вә рәссам Л. А. Окуневин јаратдыглары тамаша мүасир мөвзуларла сәсләшир. Биз фүсункар, әлван, парлаг, дәрин мәзмунлу мүасир нағыл-тамаша көрүрүк. Тамашаја чохлу мусиги вә рәгс нөмрәләри дә дахил едилмишдир. Јени илин тимсалы олан кичик бир оглан тәгвимин вәрәгини ортадан парчалајыб сәһнәјә дахил олдугда, прожекторларын ишыгландырдыглары күмүшү ракетләр әтрафа гырмызы вымпелләр ата-ата јухарыја доғру һәрәкәт етдикдә тамашачылар онлары һәрарәтлә алгышлајырлар. Дүнјанын мүхтәлиф ушагларынын палтарларыны кејинмиш артистләр көрүндүкдә салонда курултулу алгышлар гопур. Салонда һамы бир ағыздан «сүлһ», «достлуг» сөзләрини тәкрар едир, бу сөзләр Кремл јолкасынын ишыгларыны јандырмаға көмәк едир.

Јени ил шәнлијиндә артистләрдән әлавә Бөјүк Театрын хореографија мәктәбинин шакирдләри, ушаг бәдии өзфәалијјәт коллективләринин үзвләри дә иштирак едирләр. «Сеһирли тәгвим» тамашасында јүздән артыг ифачы чыхыш едир.

Тамаша гуртардыгдан сонра ушаглар әл-әлә вериб јолканын әтрафында рәгс едир, мүхтәлиф ојунларда иштирак едирләр. Кеорки салонундакы сәһнәдә естрада вә сирк артистләри, о чүмләдән ушагларын севимлиси Каран д'Аш (РСФСР-ин халг артисти М. Н. Румјантсев) чыхыш едир.

Кремл сарајында ушагларын јени ил шәнлији бир нечә саат давам едир. Мәктәблиләр шән һалда евләринә дағылырлар. Онлардан чоху јени ешитдикләри «Бу күн Кремлдә олдугча шән кечди» маһнысыны тәкрар едирләр. Бәли, бу күнләр Кремлдә 1961-чи илин дахил олмасы мүнасибәти илә кечирилән јени ил тамашалары һәгигәтән чох шән кечир.

Б. ЛУКЈАНОВ.
(СИТА-нын мүхбири).

Кремлдә јени ил балы

МОСКВА, 1 јанвар (СИТА). Ән'әнәјә көрә, јени илин биринчи күнү совет пајтахтынын кәнчләри Кремлә топлашырлар. Кеорки салонунун, гәдим Кремл палаталарынын отагларында күлүш сәсләри, шән маһнылар ешидилир, гоша-гоша оглан вә гыз рәгс едир. Кәнчләри һәдсиз руһ јүксәклији бүрүмүшдүр! Онлар өзләри илә бирликдә јени илә бөјүк наилијјәтләрин фәрәһини апарырлар, онлар кәләчәјә инамла бахырлар.

Кремлдә јени ил балына Москванын фәһлә-кәнчләри топлашмышды. ҮИЛКИ Москва шәһәр комитәсинин катиби Ј. Машин фабрик вә завод зәһмәткешләрини саламламышдыр. О демишдир: Москванын оглан вә гызлары кечән ил әмәк чәбһәсиндә чохлу мүвәффәгијјәтләр газанмышлар. Шүбһә јохдур ки, онлар једдииллијин үчүнчү илиндә бүтүн совет халгы илә бирликдә ишыглы кәләчәк олан коммунизмә доғру даһа бир addым атачаглар...

Кеорки салонунун мәркәзиндә шәфәг сачан нәһәнк јолканын јанында бөјүк шәнлик вар иди. Бурада әјләнчәли ојунлар вә викториналар кечирилир, оглан вә гызлар әл-әлә вериб рәгс едирдиләр. Бурада Москванын коммунист әмәји бригадаларынын үзвләри илә, мәшһур артистләрлә вә идманчыларла һәјәчанлы көрүшләр кечәдән xejли кечәнәдәк давам етмишдир.

Пајтахтын инчәсәнәт усталары балын иштиракчылары шәрәфинә бөјүк консерт вермишләр.

Астара рајонундакы 28 Апрел колхозунда нүмунәви китабхана вардыр. Китабхананын ишини Фатма Гәдималијева идарә едир. О, китаблары бачарыгла тәблиғ едир, китабханада марағлы күтләви тәдбирләр кечирир. ШӘКИЛДӘ: (солдан) ФАТМА ГӘДИМӘЛИЈЕВА фәал охучулардан Т. ӘСӘДОВАЈА китаб сечмәкдә көмәк едир.

Фото Ј. Пахуниковундур.

Фәрәһли хәбәрләр

Ағстафа ит-суд совхозунун кәнч һејвандарлары билдирә нисбәтән кечән ил һәр инәкдән 237 килограм артыг суд сағмышлар. Дөвләтә пландан әлавә 1.399 тон әлавә суд тәһвил вермишләр.

Коса МӘММӘДОВ.

☆

Шамхор рајонундакы «Ингилаб» колхозунда мал-гара үчүн 650 тон от, 1.000 тон күләш, 1.100 тон силос тәдарүк едилмиш вә төвләләрин һамысы әсаслы тә'мир олунмушдур.

Имран МӘММӘДОВ.

☆

Исмајыллы рајонундакы Калинин адына колхозда мөвсүм әрзиндә 300 мин әдәд кирәмид, 1.350 кубметр тахта, 1.575 кубметр ағач истеһсал едән тахта вә кирәмид заводлары истифадәјә верилмишдир. Рајонун Шаумјан адына, Ленин адына, Әлизбәјов адына вә башга колхозларында да белә мүәссисәләр вардыр.

Мәммәд БАГЫРОВ.

☆

Шаһбуз рајонунун комсомол комитәси кәнчләрин арзусуну нәзәрә алараг кәнч сағычылар мәктәби ачмышдыр. Мәктәбдә онларла кәнч сағычы, малабахан, ферма мүдири, зоотехник вә бајтар ишчиси иштирак едир.

Јусифәли БАЈРАМОВ.

☆

Масаллы рајонундакы Енкелс адына колхозун чајчылары бу ил дөвләтә нәзәрдә тутулдуғундан хејли артыг чај тәһвил вермишләр. Фазил Шамилјевин башчылыг етдији комсомол-кәнчләр бригадасы иллик планы 132 фаиз, Хатын Микајыловanын башчылыг етдији кәнчләр манғасы 141 фаиз, Рәһдәрә Ибраһимованын башчылыг етдији манға 133 фаиз јеринә јетирмишдир.

Сабир АҒАЈЕВ.

Гарғыдалычыларын гијаби семинары

ТОХУМУ ДҮЗКҮН СЕЧ КИ, МӘҺСУЛУН ДА БОЛ ОЛСУН!

Сов.ИКП-нин XXI гурултајы једдииллијин ахырында иллик тахыл истеһсалыны 11 милјард пуда чатдырмағы гәрара алмышдыр. Бу әзәмәтли планын јеринә јетирилмәсиндә гарғыдалы һәлледичи рол ојнајачагдыр. Чүнки, тахыл фәсиләсинә мәнсуб олан биткиләр ичәрисиндә гарғыдалы ән јүксәк дән мәһсулу верир. Гарғыдалынын кәнд тәсәррүфатында икинчи бөјүк әһәмијјәти бир дә орасындадыр ки, о әвәзсиз јемдир. Республикамызда гарғыдалынын үстүнлүјүнү дәрк едиб, бунунла лајигинчә мәшғул олан вә јахшы бәһрә көтүрән габагчыл тәсәррүфатлар аз дејилдир. Вәзифә, гарғыдалынын әкин саһәләрини кенишләндирмәклә бәрабәр, мәһсулдарлығы илбәил чохалтмагдан вә габагчылларын сајыны артырмагдан ибарәтдир.

Гарғыдалыдан јүксәк мәһсул көтүрмәк ишиндә вачиб олан башлыча тәдбирләрдән бири дә онун сорт вә јахуд һибрид тохумлар илә сәпилмәсидир. Мәсәлә тохумун формал олараг сорт вә јахуд һибрид олмасы илә битмир. Әсл мәсәлә сорт вә һибрид тохумун һарада, һансы мәгсәд үчүн сәпилмәсиндә, буна дүзкүн әмәл олунмасындадыр. Бу мүһүм чәһәти мүәјјән едән тәшкилатын — дөвләт сорт сынағы идарәсинин хүласәсинә әсасән республикамыз мүхтәлиф торпаг вә иглим шәраитинә маликдир. Одур ки, һазырлык анчаг ики сортун (крут вә јерли сорт) вә үч һибридин (Краснодар-5, ВИР-42 вә Краснодар-1/49) сәпилмәси мәсләһәт көрүлүр. Кәл ки, башга биткиләрдә олдуғу кими гарғыдалы сәпининдә дә јерә көрә тохум сечилмәсинә фикир верилмир. Н. С. Хрушшов јолдашын дили илә десәк, бир чох колхозлар һансы сорт тохум әкдикләрини билмирләр.

Тохумчулугда бу планасызлығын нәтичәси исә јахшы олмур. Сорт әкинләринин дөвләт һесабламасы көстәрир ки, бу ил республикамызда 14 чүр гарғыдалы тохуму сәпилмишдир. Бунлардан 9-у рајонлашдырылмамышдыр. Дикәр нисмәһәт дә бурасындадыр ки, бу ил республикада дән үчүн сәпилмиш 57.232 һектар, силос күтләси алмаг үчүн сәпилмиш 75.002 һектар гарғыдалы әкининин јарыдан чох һиссәсиндә сорту мә'лум олмајан, тәсадүфи тохумлар сәпилмишдир.

Гарғыдалы әкинчилијиндә јол верилмәз чәһәтләрдән бири чохсортлулугдур. Агротехникаја көрә торпаг вә иглим шәраитиндән, әкин мәгсәдиндән асылы олараг, һәр рајонда бир-ики сорт вә һибрид гарғыдалы әкилмәси мәсләһәт көрүлүр. Һалбуки бир сыра рајонларымызда бу ил 7 сортдан истифадә едилмишдир. Мәсәлән, Гасым Исмајылов рајонуну көтүрәк. Бурада ејни вахтда крут, јерли аг дишләри, јерли сары бәрк сортлары, Краснодар—5, ВИР-42, Краснодар—1/49 вә Газбек һибридләри әкилмишдир. Варташен, Нуха рајонларында сәпилмәси чохдан мәсләһәт көрүлмәјән Краснодар—5 һибридинин ашағы нәсилләриндән, Масаллыда Газбек адланан сада һибридлән, Астраханбәләр, Исмајыллы, Варташен вә Нуха рајонларынын колхозларында Харков—23 сортларындан истифадә етмишләр. Бәлкә ајры тохум јох иди? Хејр, белә дејилдир. Азәрбајҹан ССР Назирләр Совети јанында тахыл әрзаглары Баш идарәсинин анбарларында кифајәт гәдәр икигат һибридләрин биринчи нәсли тохуму вар иди. Мәсәлә бурасындадыр ки, бә'зи тәсәррүфат башчылары әкин үчүн тохум сечмәк гејдинә галмыр, нечә дејәрләр, ағына-бозуна бахмадан әлләринә дүшәни көтүрүб әкирләр. Бу да һәрҹмәрҹлик төрәдир вә тәсәррүфатсызлыг јарадыр. Дикәр тәрәфдән мәһсулдарлыг ашағы дүшүр, тәсәррүфатын кәлири азалыр, дөвләт планларынын јеринә јетирилмәси позулур, ән нәһајәт, өһдәчиликләр әдәнмир.

Гарғыдалы истеһсалыны гајдаја салмаг мәгсәди илә АБШ-да олдуғу кими өлкәмиздә дә 1956-чы илдән тохумчулуг системи јарадылмышдыр. Апарылан елми-тәдгигат ишләри вә габагчылларын тәчрүбәси сүбут етмишдир ки, әввәлә, гарғыдалынын һибрид тохумлары илә әкилмиш саһәләри ади сортлара нисбәтән даһа чох дән вә јашыл күтлә верир. Икинчиси, мүәјјән едилмишдир ки, сада һибридләрә нисбәтән икигат һибридләр вә бунларын биринчи нәсли даһа мәһсулдар олур. Краснодар—5 вә ВИР-42 белә һибридләрдәндир. Республикамызда анчаг онларын сәпилмәси мәсләһәтдир. Өлү дә бу һибридләрин һәр ил јалныз биринчи нәслинин тохумлары сәпилмәлидир. Белә тохумлары һазырламаг үчүн республикамызын мүхтәлиф рајонларында онларча хүсуси тохумчулуг тәсәррүфаты јарадылмышдыр. Бу тәсәррүфатлар һәр ил республикамызын колхоз вә совхозларыны тә'мин едәчәк мигдарда тохум истеһсал едәчәкләр. Беләликлә гарғыдалы әкән тәсәррүфатлара өз әкинләриндән тохумлуг дән ајырмаға еһтијач галмајачагдыр.

Биз, артыг јени — 1961-чи илә гәдәм гојмушуг. Једдииллијин үчүнчү или әкинчилијин бүтүн саһәләриндә олдуғу кими, гарғыдалычылыгда да дөнүш или олмалыдыр. Бунун әсасы исә индидән гојулмалыдыр. Бу күнләр көрүлмәси вачиб олан ишләрдән бири дә тохум гејдинә галмагдыр. Ја'ни билаваситә агрономларын иштиракы илә әкиләчәк сорт вә һибрид мүәјјәнләшдирилмәли, һәмин сорт вә һибриддән лазыми гәдәр тохум әлдә едилмәлидир. Онларын сахланылмасына хүсуси фикир верилмәлидир.

Гарғыдалы ишиндә республикамызда әхсәјан даһа бир чәһәт дә вардыр. Бу да һибрид гарғыдалы тохуму истеһсалыдыр. Ишимизин мүһүм саһәси илә мәшғул олан тәсәррүфатларын бир гисми кечән ил мүәјјән едилән планы позмуш, дөвләтә бир килограм да тохум вермәмишдир. Аз-чох һәрәкәтә кәләнләр исә планы бөјүк кәсир ичәрисиндә гојмушлар.

Гарғыдалы комсомол биткисидир. Оглан вә гызларымыз гарғыдалынын әкилиб бечәрилмәсиндә, јығылмасында јахындан иштирак едир вә јахшы нәтичәјә дә наил олурлар. Бизчә, тохум истеһсалыны да комсомол һамилијинә көтүрмәк мәгсәдәујғун оларды. Комсомол һибрид гарғыдалы тохуму истеһсалыны индидән та мәһсул топланышына гәдәр мөһкәм нәзарәт алтына алмалыдыр. Сонра, јахшы оларды ки, комсомол тәшкилатларымыз колхоз вә совхозларда—гарғыдалычылар үчүн хүсуси курслар јаратсынлар. Бу курсларда кәнчләрә гарғыдалы әкиб-бечәрмәјин јоллары илә бәрабәр, јерли шәраитә ујғун тохумлар, онларын әһәмијјәти барәдә сөһбәтләр кечирилмәли, кениш саһәләрдән јүксәк мәһсул көтүрмәјин гајдалары өјрәдилмәлидир. 1961-чи илдә бол гарғыдалы һектарлары јарадаг!—Бах, көрәчәјимиз бүтүн ишләр анчаг бу мәгсәдә хидмәт етмәлидир.

М. Ә. ШУШАЛЫ,
Елми-тәдгигат әкинчилик институту тохумчулуг шө'бәсинин мүдири.

ШӘКИЛДӘ: Јени Бакы нефтајырма заводунун гургу рәиси, кәнч мүһәндис НӘРИМАН ВӘЛИЈЕВ. Онун башчылыг етдији 21 нөмрәли гургунун коллективи кечән ил илкаја тапшырыгдан әлавә јүз тонларла дуру јаначаг вермишдир. Кәнч нефтајыранлар инди Сов.ИКП МК-нын гаршыдакы Пленуму шәрәфинә әмәк нөвбәсиндә ишләјәрәк јени мүвәффәгијјәтләр газанырлар.

Фото Һ. Һүсејнзадәниндир.

ФАЈДАЛЫ КИТАБ

Үзви кимја санајесинин инкишафы вә бу фәнни өјрәнмәјә чалышан кәнч мүтәхәссисләрин вә али мәктәб тәләбәләринин еһтијачыны нәзәрә алараг Азәрбајҹан Дөвләт нефт вә елми-техники әдәбијјаты нәшријјаты бу јахынларда кимја елмләри доктору, професор Мәммәд Мөһсүнзадәнин «Үзви кимја» китабынын икинчи һиссәсини чапдан бурахмышдыр. Китабын биринчи һиссәси 1959-чу илдә нәшр едилмишдир. Јени нәшр олунан һиссәдә гапалы зәнчирли карбон бирләшмәләри һаггында кениш изаһат верилмишдир. Бундан әлавә, китабда бојаглар, сүн'и вә синтетик лифләр, пластик күтләләр вә с. һаггында да мә'лумат верилмишдир. М. Мөһсүнзадә Азәрбајҹан дилиндә илк оријинал әсәр олан бу китабы јазаркән республикамызда үзви кимјанын јени саһәләрини әһатә едәрәк али мәктәб програмына ујғунлугу да нәзәрә алмыш, Азәрбајҹан үзви кимја санајеси үчүн хас олан бә'зи хүсусијјәтләри вә бу санајенин перспективи илә әлагәдар олан мәсәләләри әһатә етмишдир. Китаб үзви кимја терминләринин дилимиздә дүзкүн ишләдилмәси чәһәтдән дә әһәмијјәтлидир. Бунлардан башга, мүәллиф јери кәлдикчә рус вә Азәрбајҹан кимјачыларынын ишләрини вә бу кими башга мәсәләләри дә әһатә етмишдир.

Мөвчуд тәләбатә ујғун олараг јазылан бу китаб үзви кимјанын карбон бирләшмәләрини өјрәнмәк үчүн дәрслик васитәси кими кимјачы, кимја-технолог, әczачылыг вә башга ихтисаслар алмаг истәјән али мәктәб тәләбәләри вә үзви кимја илә мәшғул олан мүтәхәссисләр үчүн фајдалыдыр.

Ибраһим КӨЈЧАЈЛЫ,
нәшријјатын баш елми редактору.

КӘНД КОМСОМОЛУНУН

В. М. МИРОНЕНКО,
ҮИЛККИ МК КАТИБИ

Совет халгы једдииллијин икинчи илини көркәмли әмәк гәләбәләри илә баша чатдырмышдыр. Санаје истеһсалы програмы артыгламасы илә јеринә јетирилмишдир. Ики илдә тапшырыгдан әлавә тәгрибән 120 милјард манатлыг сәнаје мәһсуллары истеһсал едилмишдир. Совет елм вә техникасы көркәмли наилијјәтләр газанмышдыр. Биз, космосу фәтһ етмәкдә вә атом енержисиндән дinч мәгсәдләрдән өтрү истифадә етмәк ишиндә ән күчлү капиталист өлкәләрини, о чүмләдән АБШ-ы чох кериdә бурахмышыг.

Коммунист партијасы тәрәфиндән көрүлмүш тәдбирләр нәтичәсиндә сон беш илдә кәнд тәсәррүфаты истеһсалынын үмуми һәчми бир јарым дәфә артмышдыр. Кәнд зәһмәткешләри 1960-чы илдә дә јахшы ишләмишләр. Өлкәјә тәләб олунан гәдәр әрзаг вә санајенин еһтијачы үчүн кәнд тәсәррүфаты хаммаллары верилмишдир.

Комсомолчулар вә кәнчләр једдииллијин чәбһәләриндә фәдакарлыгла ишләјирләр. Комсомол тәшкилатлары халг тәсәррүфатынын инкишафында илдән-илә даһа фәал вә даһа конкрет иштирак едирләр.

Белорусијанын, Литванын, Латвијанын Молдавијанын, Владимир, Калининград, Ленинград, Омск, Оренбург, Пенза, Ростов вилајәтләринин, Татарыстанын, һабелә бир сыра башга вилајәт вә республикаларын кәнд комсомол тәшкилатлары өһдәчиликләрин јеринә јетирилмәси уғрунда сә'јлә мүбаризә апарырлар.

1960-чы илдә Белорусијанын комсомол тәшкилатлары өз сә'јләринин нәтичәси һејвандарлығын мәһсулдарлығыны јүксәлтмәјә јөнәлтмишдиләр. Һејвандарлыг фермаларында ишләмәјә 25 мин оглан вә гыз көндәрилмишдир. Колхоз вә совхозларын кәнчләри контракт јолу илә әһалидән 500 мин башдан чох бузов алыб бәсләмишләр, 550 мин донуз, 6 милјон башдан чох гуш бәсләнилмишдир. Бу да 1959-чу илдәкиндән тәгрибән ики дәфә артыгдыр.

Белорусијанын кәнч гарғыдалычы механизаторлары рекорд-мәһсул — комсомолчулар вә кәнчләрин хидмәт етдикләри һектарлардан 520 сентнер јашыл күтлә көтүрмүшләр. Республиканын кәнчләри јүксәк гарғыдалы мәһсулу әлдә етмәк үчүн саһәләрә 54 милјон тон јерли күбрә дашымыш, биткиләри вахтында бечәрмишләр. Белорусија ССР-нин кәнд тәсәррүфаты зәһмәткешләри дөвләтә тахыл, суд, јумурта сатышы үзрә иллик планлары вахтындан әввәл јеринә јетирмишләр.

Кәнд тәсәррүфатынын инкишафында мүвәффәгијјәтләримиз нә гәдәр бөјүк олса да биз, архајынчылыга јол верә билмәрик. Белә бир чәһәти нәзәрә алмамаг олмаз ки, зәһмәткешләрин кәлиринин чохалмасы вә өлкәдә әһалинин сајынын артмасы илә әлагәдар олараг әһалинин кәнд тәсәррүфаты мәһсулларына тәләбаты дурмадан артыр.

Н. С. Хрушшов јолдаш демишдир: «Инди бүтүн совет адамлары көрүр ки, сон илләрдә кәнд тәсәррүфаты саһәсиндә хејли иш көрүлмүш, әһалинин әрзаг маллары илә тәчһизаты хејли јахшылашмышдыр. Лакин бунларла архајынлашмаг, хүсусән өјүнмәк олмаз.

Јолдашлар! Өлкәнин бүтүн еһтијачларыны лазымынча өдәјә билмәкдән өтрү биз кәнд тәсәррүфаты саһәсиндә һәлә чох иш көрмәлијик.

Тәләб олунан гәдәр, һәм дә сабит тахыл истеһсал етмәк, әт вә суд истеһсалыны хејли артырмаг лазымдыр».

ИНДИ өлкәнин колхоз вә совхозларында тәгрибән 4 милјон ҮИЛККИ үзвү, 100 мин нәфәрдән чох кәнч агроном, зоотехник, мүһәндис вә башга пешә саһибләри чалышырлар. Комсомолун чағырышы илә һејвандарлыг фермаларында ишләмәјә бир милјон нәфәрдән чох оглан вә гыз кәлмишдир. Бу, мүрәккәб вәзифәләри һәлл едә биләчәк бөјүк бир гүввәдир.

Сов.ИКП МК декабр Пленумунун гәрарларында вә Н. С. Хрушшовун парлаг нитгиндә комсомол тәшкилатларынын, бүтүн кәндли кәнчләрин јарадычылыг фәалијјәтинә јүксәк гијмәт верилмәси кәнч зәһмәткешләри јени рәшадәтләр үчүн руһландырмышдыр. Комсомол комитәләри әкинчилијин мәдәнијјәтини јүксәлтмәк вә мәһсулдарлығы артырмаг, истеһсалы даһа да инкишаф етдирмәк вә һејвандарлыг мәһсулларынын маја дәјәрини учузлашдырмаг, кәнд тәсәррүфаты истеһсалында механизасијаны вә електрикләшмәни тәтбиг етмәк уғрунда кәнчләрин мүбаризәсини тәшкил етмәк саһәсиндә өз фәалијјәтини дaим јахшылашдырыр вә тәкмилләшдирирләр.

Инди — једдииллијин үчүнчү или олан 1961-чи ил үчүн перспективләри вә вәзифәләрин мүәјјән едилдији бир вахтда комсомол комитәләринин јени јүрүшә башламалары чох вачибдир. Өһдәчиликләр һазырланаркән биринчи нөвбәдә колхозларын вә совхозларын, һәр бир кәнчләр фермасынын вә һәр бир манғанын имкан вә еһтијатлары нәзәрә алынмалыдыр. Јени өһдәчиликләр мүтләг кәнчләр коллективләриндә мүзакирә едилмәли вә елә илк күндән бунларын јеринә јетирилмәси тәшкил едилмәлидир.

Јадда сахламаг лазымдыр ки, гаршыдакы илин мүвәффәгијјәти комсомол тәшкилатларынын артыг елә инди, гыш вахтында ишләри нечә тәшкил етдикләриндән, кәнч кәнд тәсәррүфаты зәһмәткешләринин күбрәнин тәдарүк едилмәси вә әкин саһәләринә дашынмасы илә нечә мәшғул олдугларындан мал-гаранын гышламасы вә һејванларын гышдан сағ-саламат чыхарылмасы уғрунда нечә мүбаризә апармаларындан, кәнд тәсәррүфаты техникасынын тә'мир едиб сахламагдан, ән башлычасы исә кәнч кадрларын һазырланмасындан чох асылы олачагдыр.

УКРАЈНА комсомол тәшкилатларында габагчыл тәчрүбә мәктәбләринин вә әмәк университетләринин иши бу чәһәтдән тәгдирәлајигдир. Мисал үчүн, Сталино вилајәтиндә икииллик вилајәт кәнд тәсәррүфаты университети јарадылмышдыр. Сағычылар, донузбаханлар, гушчулар вә донуз бәсләјәнләр бу университетдә габагчыл тәсәррүфатларын иш тәчрүбәләрини өјрәнирләр.

Кировград вилајәтиндәки рајонлараразы мәктәбләрдә тәгрибән 2 мин нәфәр кәнч механизатор јени техникаја, габагчыл иш үсулларына јијәләнмиш, мәшһур механизатор А. В. Киталовун иш тәчрүбәсини өјрәнмишдир.

Республикада 600-дән чох габагчыл тәчрүбә мәктәби вардыр. Һәмин мәктәбләри минләрлә кәнч колхозчу вә совхоз фәһләси битирмишдир. Инди Украјнада 3.380 нәфәр донузбахан, Сосиалист Әмәји Гәһрәманы Јарослав Чижин үсулу илә ишләјир. 174 нәфәр сағычы ики дәфә Сосиалист Әмәји Гәһрәманы Марија Харитоновна Савченконун тәчрүбәсинә јијәләнмиш, 300-дән чох бөјүк гуш дамында гушлара Вера Сидорова үсулу илә гуллуг едилир.

Кәнчләри тахыл истеһсалыны артырмаг вә кәнд тәсәррүфаты биткиләринин мәһсулдарлығыны јүксәлтмәк уғрунда мүбаризәјә чәлб етмәк комсомол тәшкилатларынын ән мүһүм вәзифәләриндәндир. Кәләчәкдә һејвандарлығын инкишаф етдирилмәси тахыл проблемләринин нечә һәлл едилмәсиндән чох асылыдыр.

Сон илләрин тәчрүбәси чох инандырычы сурәтдә көстәрмишдир ки, әрзаг, хүсусән јем биткиси олмаг е'тибары илә гарғыдалынын чох бөјүк имканлары вардыр. 1960-чы илдә комсомол тәгрибән 14 милјон һектар саһәдә гарғыдалы јетишдирмишдир. Инди өлкәмиздә 150 мин гарғыдалычылар манғасы вә механикләшдирилмиш кәнчләр агрегаты вардыр. Лакин комсомол тәшкилатларынын һамысы мәһсулдарлығы артырмаг саһәсиндәки өһдәчиликләри јеринә јетирә билмәмишдир.

Габагчыл коллективләрин тәчрүбәси көстәрир ки, һәр ил чох бөјүк саһәләрдә һәр һектардан 700—800 сентнер, кифајәт гәдәр рүтубәт олмајан рајонларда исә һәр һектардан 400—500 сентнер јашыл күтлә көтүрмәк мүмкүндүр. Бунун үчүн гарғыдалычы кадрлары јетишдирмәк, јахшы, јүксәк кејфијјәтли тохум һазырламаг, күбрәни вахтында тарлалара дашымаг, сәпини вә бечәрмә ишләрини вахтында апармаг гејдинә галмаг лазымдыр.

Поволжјенин, Краснодар вә Ставропол өлкәләринин, Оренбург, Омск вә Ростов вилајәтләринин кәнч тахылчылары 1960-чы илин әлверишли олмајан шәраитиндә јүксәк тахыл мәһсулу јетишдирмәјә вә бу мәһсулу јығмаға көмәк етмишләр. Үмумијјәтлә көтүрдүкдә исә комсомол тәшкилатлары тахылчылыгла һәлә чох зәиф мәшғул олурлар. Оренбург вилајәтинин тәчрүбәси көстәрир ки, әкәр әкинчилијин мәдәнијјәтинин јүксәлтмәк мәсәләләри конкрет олараг һәлл едилсә, бөјүк мүвәффәгијјәтләр газанмаг олар.

Оренбург вилајәт комсомол комитәси 1957-чи илдән башлајараг тахыл биткиләринин мәһсулдарлығыны јүксәлтмәк саһәсиндә марағлы вә фајдалы ишләр көрүр. Әкинчилијин јүксәк мәдәнијјәти уғрунда јарышан комсомол-кәнчләр трактор-тарлачылыг бригадаларынын вә манғаларынын сајы илдән-илә артыр.

Инди, вилајәтдә јүксәк әкинчилик мәдәнијјәти олан 397 кәнчләр трактор-тарлачылыг бригадасы вардыр. Бу бригадалардан јүзү коммунист әмәји коллективи адыны ал-

АЈЛЫГ давам едир!

Бол мәһсул үчүн зәмин јарадырлар

Кечән шәнбә күнү М. Б. Гасымов адына колхозун кәнчләри бир јерә јығышмышдылар. Комсомол јығынчағы кечирилди. Мәсәлә бир иди: Азәрбајчан ЛКИИ МК-нын кәнд рајонларынын бүтүн оғлан вә гызларына, пионер вә мәктәблиләринә мәктубуна әмәли ишлә чаваб вермәк! Мүзакирә гыса олса да чох давам етмәди.

— Көзәл тәдбирдир. Чох да вахтында галдырылыб. Ајлыгда һамылыгла иштирак етмәлијик! Бүтүн саһәләрә күбрәни өзүмүз дашыјыб верәчәјик! — Јығынчаг белә гәт етди.

Колхозун үзвләри өз кәнч достларынын хасијјәтинә бәләддирләр. Билирләр ки, сөз вердиләр — әмәл едәчәкләр. Мәсәлән, елә бу тәсәррүфаты илини көтүрәк. Һәлә торпаға јениҹә тохум төкүлүб илк чыхырлар ачыланда кәнчләр әкиб бечәрәчәкләри саһәнин һәр һектарындан 30 сентнер памбыг көтүрмәјә сөз вермишдиләр. Онлар һәр һектардан вә'д етдикләриндән дә бир сентнер артыг мәһсул топладылар. Сонрадан Сов.ИКП МК-нын Пленуму чағырылачағы хәбәри кәнддә јајыланда онлар дондурма шумуну вахтында кечирмәк уғрунда јарыша гошулдулар. Әлбир иш бу дәфә дә јахшы нәтичә верди. Колхозун 300 һектар памбыг јери вахтындан хејли габаг гыш шумундан чыхарылмышдыр. Одур ки, колхозчулар кәнчләрин јени тәшәббүсүнү ешидәндә тәәччүбләнмәди, бундан чох разы галдыгларыны билдирдиләр.

Будур, инди о вахтдан бир һәфтәдән чох кечмишдир. Колхозда күбрә топламаг ајлығы илә әлагәдар олараг хејли иш көрүлмүшдүр. Әкин саһәләринә 2.000 тондан чох јерли күбрә, 100 тона гәдәр мә'дән күбрәси дашынмышдыр. Онларын јарысы мүнбитлији артырмаг үчүн әкин саһәләринә верилмишдир. Колхозда күбрә топламаг иши давам едир. Кәнчләр кәләчәкдә, сапын вә биткиләрин инкишафы заманы јерә вермәкдән өтрү күбрә еһтијаты јарадырлар.

Ингилаб ӘЛИЈЕВ,
Ағсуда чыхан «Јени һәјат» газетинин мәс'ул катиби.

Һәр һектара 20 тон

Доғма Коммунист партијамызын Мәркәзи Комитәсинин Пленуму јахынлашыр. Бүтүн өлкә бу тарихи күнү әмәк һәдијјәси илә гаршыламаға чалышыр. Белә әламәтдар күндә республика комсомолунун Мәркәзи Комитәси кәнчләри бол мәһсул уғрунда јарыша чағырыб күбрә топламаг ајлығы е'лан етмишдир. Бу чағырышы һамы кими рајонумузун оғлан вә гызлары да разылыг һисси илә гаршыламышлар. Бүтүн колхоз вә мәктәбләрдә комсомол јығынчаглары кечирилмишдир.

Кәнчләримиз ајлыг әрзиндә памбыг әкини саһәләринин һәр һектарына 20 тон јерли күбрә тәдарүк едиб вермәји гәрара алмышлар. Бу мәгсәдлә јерләрдә колхозчу кәнчләрдән вә мәктәблиләрдән ибарәт 68 күбрә топлајанлар бригадасы јарадылмышдыр. 10 күндүр ки, бригада фәалијјәт көстәрир. Илк нәтичәләр чох фәрәһлидир. Бу он күн әрзиндә саһәләрә 40 мин тондан чох күбрә дашыныб верилмишдир. Ајлыг, Һ. Һачыјев адына колхозда даһа јахшы тәшкил олунмушдур. Колхозда 3 күбрә топлајанлар бригадасы јарадылмышдыр. Бригадалар бир-бири илә јарышыр. Күндәлик ишә јекун вурулур, даһа чох фәргләнәнләрин ады шәрәф лөвһәсинә јазылыр.

«Бакы фәһләси», «28 Апрел», Калинин адына, «Гәләбә» колхозларынын кәнчләри дә башгаларындан кери галмырлар. «28 Апрел» колхозунун үзвү комсомолчу Оруч Һүсејнов, Бәхтијар Бәхшәлијев, Камил Һүсејнов, «Гәләбә» колхозундан Гаракиши Әлијев, Иса Мәммәдов, Сабир Сарыјев вә башгалары бу ишдә хүсуси фәаллыг көстәрирләр.

Рајон комсомол комитәси ајлыгда фәргләнән кәнчләри һәвәсләндирмәк үчүн тәдбирләр көрүр. Рајком јерләрә фәаллар көндәрмишдир. Онларын тәгдими илә оғлан вә гызлара тә'рифнамәләр верилир. Бу да кәнчләрин фәаллығыны артырыр.

Огтај СӘФӘРОВ,
Мир Бәшир рајон комсомол комитәсинин катиби.

Сизә јахшымы хидмәт едирләр?

КӨЗҮМҮЗҮН ГАБАҒЫНДА

Ким һәр сәһәр газет вә журнал киоскаларынын габағындакы хүсуси чанланманын шаһиди олмур?! Шәһәр вә кәндләримиздә мөһтәшәм биналар учалдан иншаатчы да, јерин тәркиндән «гара гызыл» чыхаран нефтчи да, елмин јолларында инамла ирәлиләјән тәләбә дә, агсачлы алим дә, өмрүнүн чохуну хејирхаһ әмәк чәбһәсиндә кечирмиш пенсијачы да, бир сөзлә һамы сәһәрләр јолуну мүтләг јахынлыгдакы киоскалардан биринин габағындан салмаға, газет вә журналларын тәзә нөмрәләрини вахтында алыб охумаға тәләсир. Бу тәсадүфи дејилдир. Совет адамлары, елачә дә милјонларла оғлан вә гызларымыз мәтбуаты өзләринин ән јахын досту, көмәкчиси вә мәсләһәтчиси һесаб едир.

Бәс, газет вә журнал киоскаларында охучулара нечә хидмәт көстәрилир?

Әчәб бөлкүдүр

Сәһәр саат он оларды. Адамлар икибир-үчбир «Азнефт» мејданчасындакы 96 нөмрәли киоскаја јанашырлар.

— Мәнә «Коммунист» газети верин.

— Гуртарыб.

— «Известија» нечә?

— О да јохдур.

— Бәлкә «Азәрбајчан кәнчләри» ола?

— Она да күманым кәлмир.

Бәли, киосканын сатычысы Муртуз Мөһсүмзадә охучуларын әксәријјәтини бу чүр јола салырды. Бу иса сәбәбсиз дејилди. 96 нөмрәли киоска, нечә дејәрләр, дөрд јолун ајрычында, такси, автобус вә троллејбус дајаначагларынын јахынлығында, адамларын кедиш-кәлиши чох олан бир јердә гојулмушдур. Демәли, бура мәтбуат сатышы үчүн олдугча әлверишлидир. Лакин буна бахмајараг киоскаја күндә чәми 150 нүсхә «Коммунист», 50 нүсхә «Правда», 50 нүсхә «Известија» вә хејли аз мигдарда дикәр газет вә журналлар верилир.

— Охучулар бурада «Советски спорт» газетинин вә «Екран» журналынын үзүнү тәсадүфи һалларда көрүрләр. Чүнки бунлары «Сојузпечат»дан алмаг мүшкүл ишдир, — дејә сатычы Муртуз киши ачы-ачы шикајәтләнди.

Ермәникәнд базарынын јахынлығында гојулмуш 30 нөмрәли, Низами музејинин габағындакы 74 нөмрәли вә бир чох башга киоскалара да газет вә журналлар бир гајда олараг аз мигдар верилир, бу да охучуларын тәләбатыны өдәмир.

Биз, Карл Маркс бағындакы 106 нөмрәли киоскада иса тамамилә башга бир мәнзәрәнин шаһиди олдуг. Истираһәт күнү күнортадан хејли кечмәсинә бахмајараг, киосканын пиштахтасында галаг-галаг «Бакински рабочи», «Коммунист», «Азәрбајчан кәнчләри», «Вышка», «Бакы» ахшам газети јығылыб галмышды. Чүнки о бири киоскалардан фәргли олараг, бураја күндә 1.000 нүсхә «Бакински рабочи», 450 нүсхә «Вышка» вә чохлу мигдарда дикәр газет вә журналлар верилир.

Биз, бүтүн бу көрдүкләримиздән белә бир нәтичәјә кәлдик ки, «Сојузпечат»ын Бакы шө'бәсинин рәһбәрләри газет вә журналлары киоскалар арасында охучуларын тәләбатына көрә дејил, кефләри истәдикләри кими бөлүшдүрүрләр.

„Хүсуси" мүштәрили киоскалар

Сәлигә илә кејинмиш учабој, гарајаныз, пәһләван чүссәли бир кәнч 28 Апрел күчәсиндәки 28 нөмрәли киоскаја јанашыб сатычыја мүрачиәт етди:

— Мәнә «Советски спорт» газети верин.

— «Советски спорт» истәјирсиниз! — дејә сатычы Асја Карапетјан мүштәријә суалла чаваб верди, сонра сүн'и тәбәссүмлә дишләрини ағардыб, әлавә етди: — Гуртарыбдыр, анчаг сизин үчүн бир нүсхә сахламышам.

Карапетјан пиштахтанын алтындан 1 нүсхә «Советски спорт» газети чыхарыб шәстлә мүштәријә узатды. Мүштәри дә бу «хидмәтин» әвәзиндә...

Гарибә иди, Карапетјан түтүгушу кими әзбәрләдији «Сәнин үчүн бир нүсхә сахламышам» сөзүнү мүштәриләрин әксәријјәтинә дејир, «Бакински рабочи», «Азәрбајчан кәнчләри», «Советски спорт» газетләрини вә мүхтәлиф адда мәдә журналларыны бу гајда илә хырыд едирди. Тәәччүблү бурасы иди ки, бу киоскада чох вахт ачыг сатышда тапылмајан «Советски спорт» газетинин 20 вә 21 декабр тарихли нөмрәләриндән 19 нүсхә, «За рубежом» журналынын 24-чү нөмрәсиндән иса 17 нүсхә пиштахтанын алтында галмышды. Бунун сәбәби о иди ки, Карапетјан «хүсуси» мүштәриләри үчүн ајырыб сахладығы һәмин газет вә журналлары вахтында хырыд едә билмәдијиндән онлар артыг көһнәлмишдиләр.

Дәнизкәнары паркын баш кирәчәјиндә гојулмуш 10 нөмрәли киосканын сатычысы Саләһ Абдуллајев дә алдығы газет вә журналларын бир чохуну Карапетјанын «үсулу» илә сатырды.

Бәс, бүтүн јухарыда дедикләримиз бу нөгсанлар: киоскаларда газет вә журнал сатышынын дүзкүн тәшкил олунмамасы, ајры-ајры сатычыларын өзбашыналығы вә бу кими дикәр чидди нөгсанлар нә илә нәтичәләнмишдир? Бу онунла нәтичәләнмишдир ки, «Сојузпечат»ын Бакы шө'бәсинин анбарында кечән илин он бир ајы әрзиндә 170 мин 610 манат мәбләғиндә галаг-галаг мүхтәлиф адлы газет вә журналлар јығылыб галмышдыр.

Чазын сәдалары алтында...

Азәрбајчан Нефт вә Кимја Институтунун бинасына битишик кој рәнкли киосканын әтрафа күр чаз сәси јајылырды. Јолдан өтәнләрин чохларынын гулагларыны гычыгландыран (бу әчнәби чазын сәдасы јалныз тәк-түк модабазлары ајаг сахламаға вадар едир, онлары истәр-истәмәз киосканын габағына чәкиб кәтирирди. Киосканын бир тәрәфиндә гојулмуш патефонда валлар бир-биринин әвәз етдикчә «мүштәриләр» чохалыр, «мәчлис» гызышырды. Мусигинин темпинә ујғун олараг «алабәзәкләр»ин бә'зиләри ајагларыны асфалта дөјәчләјир, о бириләри дизләрини бир-биринә гысыб арығ вә көк бәдәнләрини елә һеј јырғалајыр, әзилиб-бүзүлүрдүләр. Арабир мусиги сәси кәсилдикдә исә онлар киосканын сатычысы Роза Даниловины сорғу-суала тутурдулар:

— Чаник, «обешшат» еләдијин нә олду?

— Дедијими тапмысанмы?

— Мәнимки нә вахт һазыр олачаг?

Бу суаллары ешидәндә илк бахышда адама елә кәлир ки, сатычы гыз бураја топлашанлара нә вахтса чох мараглы китаблар ахтарыб тапмағы вә'д етмишдир, о, хејирхаһ вә нәчиб бир ишлә мәшғулдур. Гој, әввәлчә бу чүр дүшүндүјүмүз үчүн охучулар бизи гынамасынлар. Ахы, бура «Азәркитаб»ын киоскасыдыр.

Елә ки, Роза Данилова өз вә'дини әмәл едиб, мүштәриләрдән бир нечә нәфәринин хаһишини елә бизим көзүмүзүн габағында едәди, һәр шеј бәлли олду. Сән демә, Роза киоскада тәкчә китаб тичарәти илә дејил, һәм дә һараданса әчнәби валлар әлдә едиб, бурада «алабәзәкләрин» карына кәлир. Буну киосканын бир тәрәфиндә үст-үстә јығылмыш, етикетләрини сатычынын өзүнүн белә оху ја билмәдији әчнәби валлар да сүбут едирди.

Киоскада столун үстүндә гојулмуш бир габ хөрәклә, «Ширәбин» шәрабы бутулкасы да диггәтимизи чәлб етди.

— Бурада шәраб нәјинизә лазымдыр? — дејә Розадан соруштуг.

— Шәраб ичмәк габаһәт дејил ки? — дејә о, дилләнди, сонра әлавә етди: — Билирсинизми, анам Маһач-Галадан бу күн гајытмышдыр, онун кәлиши мүнасибәти илә елә бир балача...

Роза Данилова сөһбәт әснасында ону шәһәрдә ән јахшы сатычы кими танындыгларыны, һәтта «Азәркитаб»ын рәһбәрләринин онун һаггында јахшы фикирдә олдугларыны билдирди.

Бәлкә дә кими бу чаһәти елә Роза Даниловинын дедији кимидир. Бәс, көрәсән «Азәркитаб»ын рәһбәрләри Роза Даниловинын китаб киоскаларында арабир чәмлис гуруб шәраб ичдијини, әчнәби валлар сатыб кәнчләримизин зөвгүнү корладығыны да билирләрми? Онлар Р. Даниловинын совет тичарәтчисинә јарашмајан бу чүр јарамаз һәрәкәтләриндән дә разыдырларм ы? Гој, бу суаллара «Азәркитаб»ын рәһбәрләри өзләри чаваб версинләр.

Рејддә иштирак етдиләр: С. М. Киров адына АДУ-нун тәләбәләриндән Ч. ӘҺМӘДОВ, Ф. ЗАМАНОВ, У. ИСМАЈЫЛОВ, Т. ӘЛИЈЕВ вә «Азәрбајчан кәнчләри» газетинин мүхбири М. ДАДАШОВ.

ИЗАҺАТА ЕҺТИЈАЧ ЈОХДУР.

Рәссам Ә. Зејналов.

Бакы радио заводунда «Рекорд» маркалы телевизорларын истеһсалына башланмышдыр. ШӘКИЛДӘ: (ән планда) техники нәзарәтчи КЛАВА КУТАХ вә сазлајычы САРА СМОЛЈАНСКАЈА телевизорун електрик чиһазларыны нәзәрдән кечирирләр.

ДОСТЛАР! БӘС СИЗ НӘ ГӘДӘР КҮБРӘ ТОПЛАМЫШСЫНЫЗ?

МҮБАРИЗ ВӘЗИФӘЛӘРИ

мағ уғрунда мүбаризә апарыр. Рајон комсомол комитәләринин нәздиндә кәнч мүтәхәссисләрдән тәшкил едилмиш шуралар јени агротехники үсуллары тәтбиг етмәкдә тахылчылара көмәк едирләр. Һазырда вилајәтдә комсомолчуларын сә'ји илә јарым милјон һектары әһатә едән 238 нөвбәли әкин саһәси јарадылмышдыр. Һәмин саһәләрин мәһсулдарлығы вилајәт үзрә әлдә едилмиш орта мәһсулдарлыгдан јүксәкдир.

Алтај өлкәси вә Омск вилајәти комсомол ташкилатларынын иш тәчрүбәси көстәрир ки, хам торпаг рајонлары шәраитиндә јүксәк мәһсул әлдә етмәкдә механизаторларын мәдәни сәвијјәсини артырылмасы бөјүк әһәмијјәт кәсб едир. Бу мәгсәдлә мангалара, механизаторлар дәстәләринә дәнли битки саһәләри вә кәнд тәсәррүфаты техникасы тәһким едилмишдир.

Комсомол ташкилатлары әкинчилијин мәдәнијјәтини јүксәлтмәк вә агротехниканы кениш тәтбиг етмәк уғрунда мүбаризәдә кәнч мүтәхәссисләрин фәал бир сурәтдә иштирак етмәләринә мүвәффәг олмалыдырлар. Кәнч мүтәхәссисләр комсомол гәраркаһларынын ишинә чәлб олунмалыдырлар. Онлардан тәләб етмәк лазымдыр ки, тохумчулуг, јерли вә минерал күбрәләрин тәтбиг едилмәси мәсәләләриндә кәнчләрдән ибарәт бригада вә мангалара конкрет јардым көстәрсинләр.

Ичтимаи һејвандарлығы инкишаф етдирмәкдә, сүд, әт, јумурта вә башга мәһсулларын истеһсалыны сон дәрәчә артырмаг уғрунда мүбаризәдә кәнчләрин фәал иштиракыны тә'мин етмәк кәнд комсомолунун башлыча вәзифәләриндән биридир.

ҮИЛКИ МК-нын VII пленуму совхозларын вә колхозларын комсомол ташкилатларына мәсләһәт көрмүшдүр ки, 70—100 вә даһа чох инәјә бир сағычы тәрәфиндән, 1.000—1.500 донуза бир донузбахан тәрәфиндән, 6.000—8.000 баш гуша исә бир гушбахан тәрәфиндән хидмәт едилмәси уғрунда кәнчләр арасында һәрәкаты кенишләндирсинләр. Бу вәзифәни јалныз һејвандарлыг фермаларыны механикләшдирмәк вә јем истеһсалыны артырмаг јолу илә һәлл етмәк олар.

Владимир вилајәт комсомол комитәси партија ташкилатларынын рәһбәрлији алтында һејвандарлыгда әл илә көрүлән ағыр ишләри комплексли механикләшдирмәк уғрунда уғруна башламышдыр. Бүтүн кәнчләр бу вәзифәнин јеринә јетирилмәси ишинә чәлб едилмишләр. Вилајәт комсомол комитәси гәраркаһ тәшкил етмиш, мүтәхәссисләри ишә чәлб етмиш, һејвандарлар үчүн һазырлыг курслары јаратмышдыр. 1960-чы илдә вилајәтдә кәнчләрдән ибарәт 97 механикләшдирмә бригадасы ишләмишдир. Инди артыг 300-дән чох ферма механикләшдирилмишдир. 500 нәфәр кәнч һејвандар габагчыл иш үсулларыны өјрәнмиш вә механизмләрә јијәләнмишдир.

Бүтүн бу ишләрин нәтичәси көз габағындадыр. 1960-чы илин октјабр ајында Владимир вилајәтиндә бир сентнер әтин маја дәјәри 1959-чу илдәкинә нисбәтән: мал әти үзрә 878 манат әвәзинә 597 манат, донуз әти үзрә исә 1.428 манат әвәзинә 897 манат олмушдур. 1959-чу илдә сүдүн һәр бир сентнери 120 маната баша кәлмишдир. 1960-чы илин октјабр ајында исә сүдүн бир сентнеринин маја дәјәрини 75 маната ендирмәк мүмкүн олмушдур.

Гушчулуғу инкишаф етдирмәк комсомолун гаршысында дуран бөјүк вәзифәләрдәндир. 1960-чы илдә кәнчләрин гүввәси илә ики дәфә чох гуш јетишдирилмишдир. Ленинград, Омск вә Калининград комсомол ташкилатлары 1960-чы илдә 1959-чу илдәкинә нисбәтән 3—4 дәфә чох гуш бәсләмишләр. Подмосковјанын кәнч гушчулары да өз өһдәчиликләрини вахтындан әввәл јеринә јетирмишләр.

Хам торпаг рајонларынын, Һәштәрхан вилајәтинин вә башга вилајәтләрин комсомолчулары гушчулуғун инкишаф етдирилмәсиндә ән фәал бир сурәтдә иштирак етмәлидирләр. 1960-чы илдә 3 милјон баш гуш јетишдирмиш олан Павлодар комсомол ташкилатларынын тәчрүбәси көстәрир ки, хам торпаг рајонларында гушчулуғу инкишаф етдирмәк үчүн чох бөјүк имканлар вардыр. Павлодар гушчулары бу ил 150 мин сентнер гуш әти истеһсал етмәји вә'д етмишләр. Вилајәтдә комсомол ташкилатларынын иштиракы илә 13 ихтисаслашдырылмыш гушчулуг совхозу тәшкил едилир.

Өлкәмиздәки сајсыз-һесабсыз дахили су мәнбәләриндән — көлмәчәләрдән, көлләрдән вә чајлардан балыг јетишдирмәк үчүн истифадә етмәк комсомолдан өтрү мүбариз, јени вә лазымлы бир ишдир. «Мави хам торпаглар» комсомол ташкилатларынын диггәтини чәлб етмәлидир вә о, бу ишлә мәшғул олмағы арзу едән кәнчләри көзләјир.

Једдиллијимиз фасиләсиз олараг техники тәрәгги једдиллијидир. Кәнд тәсәррүфатында техники тәрәгги уғрунда, кәнд тәсәррүфаты истеһсалында комплексли механикләшдирмәнин вә електрикләшдирмәнин тәтбиг едилмәси уғрунда мүбаризәдә фәал иштирак етмәк комсомол ташкилатларынын тә'хирәсалынмаз ишидир. Комсомолчулар вә кәнчләр јени техниканын мәнимсәнилмәсиндә нүмунә көстәрмәли, машынлардан вә механизмләрдән сәмәрәли истифадә едилмәсинә мүвәффәг олмалы, техниканын бош дајанмасына вә корланмасына јол вермәмәлидирләр.

Краснодар өлкәсинин комсомол ташкилатлары кәндли кәнчләрин техники тәһсилини күтләви сурәтдә тәшкил етмәк үчүн бөјүк ишләр көрүрләр. 1960-чы илдә 70 мин нәфәрдән чох адам хүсуси курсларда, мәктәбләрдә вә дәрнәкләрдә техники тәһсилини артырмышдыр. Онларын арасында чохлу кәнч вардыр.

Орта Асијанын памбыг әкән рајонларында, Азәрбајчан ССР-дә вә Чәнуби Газахыстан вилајәтиндә кәнч памбыгчылар памбығын бечәрилмәсинин комплексли механикләшдирилмәси уғрунда һәрәкаты кенишләндирмишләр. Өзбәкистан ССР-да комсомол ташкилатлары памбығын машынла јығылмасы ишини һамилијә көтүрмүшләр. Республикада 1.800 комплексли комсомол-кәнчләр бригадасы ишләјир. 1.162 нәфәр гыз Турсуној Ахунованын тәшәббүсүнә гошуларағ механизатор пешәсинә јијәләнмишдир. Онлардан 1.015 нәфәри республиканын памбыг тарлаларында ишләмишдир. Сосиалист Әмәји Гәһрәманы Турсуној Ахунова Сов.ИКП МК-нын Биринчи Катиби Н. С. Хрушшов јолдаша мә'лумат вермишдир ки, о, хидмәт етдији памбығјыған машынла өһдәчиликдән хејли чох — 322 тон памбыг топламышдыр. Бу ил тәкчә Өзбәкистанда машынла 485 мин тондан чох памбыг јығылмышдыр.

Әндичан вилајәтиндәки комсомол-кәнчләр бригадаларынын тәшәббүсү илә республикада памбығын һәр тонунун маја дәјәрини ашағы салмаг уғрунда, өлкәдә ән учуз памбыг мәһсулу әлдә етмәк уғрунда јарыш кенишләнмишдир.

Әмәк мәһсулдарлығыны артырмаг уғрунда мүбаризә дә бир чох кәнд комсомол ташкилатларындан өтрү конкрет вә мүһүм вәзифә олмушдур. Одесса вилајәт комсомол ташкилаты тарлачылыг ишләринин сүр'әтини артырмагла әлагәдар олан үсуллары тәтбиг едән кәнч механизаторларын тәшәббүсүнү бәјәнмишдир. Комсомол комитәләри ајры-ајры тәсәррүфат рәһбәрләри вә мүтәхәссисләри илә бу ишдә нечә дејәрләр, каллашмалы олмуш, габагчыл иш үсулларынын тәблиғ вә тәтбиг едилмәси саһәсиндә, механизаторларын һазырланмасы саһәсиндә хејли иш көрмәли олмушлар. Вилајәтдә сүр'әтли ишләјән механизатор адыны алмаг уғрунда јарышда тәгрибән 3 мин нәфәр тракторчу иштирак етмишдир. Бу, машын-трактор паркындан даһа сәмәрәли истифадә етмәјә вә кәнд тәсәррүфаты ишләрини ән јахшы агротехники мүддәтләрдә баша чатдырмаға имкан вермишдир. Сүр'әтлә ишләјән агрегатларын һесабына бечәрмә ишләри заманы вилајәтдә 650 трактору гәнаәт етмәк мүмкүн олмушдур. Механизаторларын техники сәвијјәси хејли артмыш, онларын әксәријјәти биринчи дәрәчәли тракторчу һүгугуну газанмышдыр.

Јүксәк сүр'әтлә ишләмәк тәчрүбәси Сибирин вә Газахыстанын хам торпаг рајонларындан өтрү хүсусилә әһәмијјәтлидир. Чүнки бу јерләрдә јығым ишләри чох бөјүк миғјасда апарылыр.

Комсомол ташкилатлары техникадан истифадә едилмәсини јахшылашдырмаг вә техниканы горујуб сахламаг һаггында Н. С. Хрушшовун тәклифинә чаваб вермәлидирләр. Мүтләг мүвафиг мәсләһәт вә гајда ишләниб һазырланмалы вә механизаторларын паспорту јарадылмалыдыр. Акмолинск вилајәтинин вә Украјнадакы бир сыра вилајәт комсомол ташкилатларынын көрдүкләри ишләр белә тәшәббүсләри инкишаф етдирмәкдән өтрү чох бөјүк имкан олдуғуну көстәрир. Инди комсомол ташкилатлары һәр јердә кәнд тәсәррүфаты техникасынын мүһафизә едилиб сахланылмасына нәзарәти күчләндирмәли вә бу саһәдә нүмунәви гајдә јаратмалыдырлар.

Сов.ИКП МК-нын гаршыдакы Пленумуна һазырлашаркән комсомол ташкилатлары кәнчләри кәнд тәсәррүфатынын даһа да инкишаф етдирилмәси мәсәләләринин мүзакирәсиндә фәал сурәтдә иштирак етмәјә чәлб етмәлидирләр. Башлыча вәзифә, өз тәсәррүфатларынын имканларыны вә еһтијатларыны мүәјјәнләшдирмәкдә, кәнд тәсәррүфаты мәһсуллары истеһсалынын артырылмасы уғрунда мүбаризәдә кәнчләрин иштирак етмәләри үчүн конкрет формалар мүәјјәнләшдирмәкдән ибарәтдир.

ТЕЛЕГРАФ ХӘБӘР ВЕРИР

Лаосда вәзијјәт

ПАРИС. (СИТА). Франс Пресс акентлијинин вердији хәбәрә көрә, капитан Конг Лени гошунлары Патет-Лаонун гошун һиссәләри илә бирликдә Лаосун крал пајтахты олан Луан-Прабана һүчума башламышлар.

Шәһәрин комендантлы дәрһал Вјентјана телеграф вураг көмәк көндәрилмәсини хаһиш етмишдир. Шәһәри мүдафиә етмәк гијамчыларын беш баталјонуна тапшырылмышдыр. Франс Пресс акентлији мүхбиринин вердији хәбәрә көрә, Саһәниклар вадисиндә вә Лаосун башга рајонларында Конг Лени башчылыг етдији гошунларын бу јахынларда әлдә етдикләри мүвәффәгијјәтләрлә әлагәдар олараг һәмин баталјонлар руһдан дүшмүшләр.

Саһәниклар вадисиндә Конг Лени парашүтчүләри ики тәјјарә мејданыны әлә кечирәркән бурада Франса вә Америка тә'лиматчылары олдуғуну көрмүшләр.

Һөкумәт гошунлары Пак-Санга кедән јолу да кәсмишләр. Бу јол Вјентјаны Саванакетлә вә Сајгонла бирләшдирир.

Франс Пресс акентлији хәбәр верир ки, капитан Конг Ле гошунларынын сон мүвәффәгијјәтләри Вјентјанда вәһимә јаратмышдыр. Сәрнишинләрлә долу, һабелә чамаданларла вә дөшәкләрлә јүкләнмиш миник вә јүк автомобилләри Таиланда кедән вә һәләлик бу вә ја дикәр дәрәчәдә јеканә е'тибарлы јол сајылан јолла чәнуба тәрәф ахышыр. Бир чох харичиләр өлкәдән кетмәјә иҹазә алмаг үчүн шәһәрдә мүхтәлиф сәфирликләрин биналары габағында нөвбәјә дурмушлар.

Америка кәнчләринин мүрачиәти

НЈУ-ЈОРК. (СИТА). Америка кәнчләринин Чикагода кечирилмиш конфрансы өз ишини гуртармышдыр. Конфрансда өлкәнин һәр јериндән 100-ә гәдәр нүмајәндә иштирак етмишдир. Конфрансын иштиракчылары бәјаннамә гәбул етмишләр, онлар кәнчләрә мүрачиәт едәрәк онлары тәһсил һаггына көрә дејил, охумаг габилијјәтинә көрә тәһсил һүгугу уғрунда, кәнч зәнчиләри вә азлыг тәшкил едән башга милләт вә иргләри нүмајәндәләринин ишдә, тәһсилдә вә дөвләт идарәләриндә бәрабәрлик һүгугу уғрунда, бүтүн кәнчләрин, кишиләрин вә гадынларын истеһсалат тә'лими һүгугу вә онлардан истеһсалатда инкишаф перспективләриндән әсасы олараг ихтисасларына көрә там истифадә етмәк уғрунда мүбаризә етмәјә чағырмышлар.

Ингилаб наилијјәтләринин кешијиндә

ҺАВАНАДА ҺӘРБИ ПАРАД

ҺАВАНА. (СИТА). Куба ингилабынын икинчи илдөнүмү мүнасибәти илә Һавананын «Пласа Сивика» адлы ән бөјүк мејданында үсјанчы орду һиссәләринин вә халг ингилаб милисинин һәрби척 парады олмушдур.

Гәһрәман Куба халгы империалистләрин тәчавүзкар фитнәләринә өлкәнин азадлығыны вә истиглалијјәтини горумаг гәтијјәтиндә олдуғуну нүмајиш етдирмәклә өз јекдиллијини вә Фидел Кастронун башчылыг етдији ингилаби һөкумәтин әтрафында сых бирләшдијини нүмајиш етдирмәклә чаваб вермишдир.

Һәрби փарады үсјанчы орду һиссәләри башладылар. Пијада бөлмәләри, тәјјарәвуран вә танквуран артиллерија бөлмәләри, зирећли танк гошунлары вә ағыр артиллерија һиссәләри мејдандан кәлиб кечдиләр.

Сонра халг ингилаб милисинин дәстәләри, роталары вә баталјонлары мејдана дахил олдулар. Онлар јүксәк тә'лим вә интизам нүмајиш етдирдиләр. Ингилаб милисинин — империалистләрин силаһлы мүдахиләсинә мүгавимәт көстәрмәк үчүн Фидел Кастронун тәшәббүсү илә јарадылмыш Куба халг гошунунун һиссәләри әлләриндә автомат силаһ вә дөјүшә тамамилә һазыр вәзијјәтдә мејдандан кечиб кетдиләр. Онларын арасында кәнч үсјанчылар тәшкилатынын үзвләрини — оғланлары вә гызлары, фәһләләри вә кәндлиләри — өз халгынын сәадәти намина вурушмаға һазыр олан минләрлә кубалы вәтәнпәрвәри көрмәк оларды. Үсјанчы орду кими, халг милисинин сәрәнчамында да чохлу мигдарда мүасир силаһ: јүнкүл автомат силаһ, мүхтәлиф типли топлар, нәглијјат васитәләри вардыр.

Парад гуртардыгдан сонра ингилаби Куба һөкумәтинин баш назири Фидел Кастро нитг сөјләди.

Белчикада зәһмәткешләрин күтләви тә'тили давам едир. Брүсселдә вә башга шәһәрләрдә тә'тилчиләрлә жандармлар арасында тоггушма олмушдур. ШӘКИЛДӘ: Шарлеруа шәһәри тә'тил күнләриндә.

(Шәкил фототелеграфла алынмышдыр)

САЛАМ, ӘЗИЗ ЈОЛКА

ШӘКИЛДӘ: Ф. Дзержински адына клубда јолка шәнлији.

Бу күнләрдә Дзержински адына клубда мәктәблиләрә даһа чох раст кәлмәк олур. Бир нечә күндүр ки, клубда Үмумбакы јолка шәнлији кечирилир.

Биз дә бу ушагларла гошулуб салона дахил олуруг. Ушагларын чинкилтили сәсләри һәр тәрәфи бүрүмүшдүр. Бир аздан араја дәрин сүкут чөкүр. Мәлади ашпазлар — Котлеткин вә Винегредкин «Дастанлар әсасында нағыл» тамашасынын башландығыны хәбәр верирләр.

Пәрдә ачылыр. Ај ишығы. Гарлы мешә. Бир аздан Гырмызы Папаг кәлир. Онун архасынча Гар гыз, Шахта баба, Гоча Хоттабыч, Мојдадыр вә әлиндә сеһирли чыраг тутмуш Әлаәддин көрүнүрләр.

Сеһирли мәнзәрәни севинчлә долу һәгиги һәјат сәһнәси әвәз едир. Чобанлар, ашпазлар, памбыгчылар рәгс едирләр.

Бузлар, сәһнә јенә дәјишир. Индп сәһнәдә «Ленин» атомбузгыран кәмиси көрүнүр, бузлары јара-јара ирәлиләјир. Буз парчалары үзәриндә отурмуш пингвинләр јени илин мүждәчиси кими кәмини саламлајыр. Шахта баба исә планетләрарасы кәми илә Космоса учур. Јерлә Ај арасында шән телефон сөһбәти кедир...

Ушагларын үзләриндән тамашадан разы галдыглары

Репортаж

һисс олунур. Бурада тамаша гуртарыр. Ушаглар фојеја чыхыб, чилчырағлы бәзәкләр ичәрисиндә көрүнмәз олан јолка ағачынын әтрафында дөврә вурурлар.

«Шахта баба кәлди, Шахта баба кәлди». Ушаглар дөнүб сәс кәлән тәрәфә бахдылар. Гапылар тајбатај ачылыр. Шахта баба өз кәлини илә онлары һәдсиз дәрәчәдә севиндирир. О, дүмаг кејинмиш, торбасында да ушаглар үчүн чохлу һәдијјә кәтирмишдир. Шахта баба ушаглары саламладыгдан сонра онлара гошулуб рәгс едир. Ән јахшы рәгс едәнләр Шахта бабадан һәдијјәләр алырлар.

Клубда јолка шәнлији јанварын 10-надәк давам едәчәкдир. Бу мүддәтдә 60 минә гәдәр мәктәбли шәнликләрдә иштирак едәчәк, бајрам һәдијјәси алачагдыр. Јени ил шәнлији ушагларын хатириндә узун заман галачагдыр.

Мәммәдәли МӘММӘДОВ.

Тәкамүл музеји

БУ СӨЗЛӘРИ охујаркән бәлкә дә чохлары тәәччүбләнәчәкдир. «Тәкамүл музеји? Бакыда белә бир музеј дә вар?»—дејә марагланачагдыр.

Бәли вардыр. Өзү дә АДУ-да. Музеј кенетика вә дарвинизм кафедрасынын тәшәббүсү илә јарадылмышдыр. Кеоложи-чоғрафија, биолокија, тарих вә кимја факүлтәләринин мүәллимләри вә тәләбәләри бу ишдә фәал иштирак етмишләр. Онлар аз мүддәтдә музеј үчүн хејли експонат топламышлар.

Музеја дахил оларкән ибтидаи дөвр инсанларынын, суда-гуруда јашајанларын вә гушларын мүгәвваләры нәзәри чәлб едир. Музејин ембриолокија, палеонтолокија, мүгајисәли анатомија, антрополокија, биткичилик вә һејвандарлыг шө'бәләри вардыр.

Ембриолокија шө'бәсиндәки експонатлар чох марагылдыр. Ичәрисиндә спирт олан шүшә банкаларда ана бәтниндә олан дөлүн 15 күнлүјүндән 5 ајлығына гәдәрки инкишаф просесини көстәрән експонатлар нүмајиш етдирилир.

Биткичилик шө'бәсиндәки гарғыдалы вә тахыл коллексијалары јерли сортлар әсасында тәшкил едилмишдир.

Музејдә мүхтәлиф таблолар вардыр. Бунларын ичәрисиндә «Һәјатын судан гуруја доғру инкишафы», «Ибтидаидән аллһа», «Гушларын мүһитә ујғунлашмасы» таблолары музеји даһа да зәнкин көстәрир.

Азәрбајчанын илк дарвинист алими Һәсәнбәј Зәрдабинин адыны дашыјан тәкамүл музеји биолокија, кимја, кеоложи-чоғрафија вә тарих факүлтәләриндә мәшғәләләрин чанлы кечмәсинә чох көмәк едир. Һәтта һәмин факүлтәләрдә мәшғәләләр чох вахт музејдә кечирилир. Бу да өз нөвбәсиндә тәләбәләрә елмин әсасларына дәриндән јијәләнмәкдә көмәк едир. Музејдәки експонатлар нәзәријјә илә тәчрүбәни бирләшдирән ән дәјәрли әјани васитәдир.

Музеј тәкчә университетә хидмәт етмир. Бакыдакы 134, 132, 56 вә 8 нөмрәли вә башга мәктәбләрин шакирдләри бураја тез-тез екскурсијаја кәлирләр. Республикамызын мүхтәлиф рајонларындан да музејә екскурсијалар тәшкил олунур. Ермәнистан вә Күрчүстандан кәлән алим вә тәләбәләр рә'ј китабында јазырлар ки, музеј Загафгазија али мәктәбләри арасында биринчи јери тутур.

Тәкамүл музеји өлкәмизин бир сыра елми-тәдгигат институтлары вә музејләри илә әлагә сахлајыр. Москвадакы Тимирјазев адына музеј, Асканија Нова Үмумиттифаг һејванлары иглимләшдирмә вә һибридләшдирмә институту бура товуз гушунун, газ вә өрдәкләрин, суда-гуруда јашајан һејванларын мүгәввалaрыны көндәрмишләр. Мичуринск шәһәриндәки Үмумиттифаг елми-тәдгигат мејвәчилик институтундан да експонатлар алынмышдыр. Бурадакы «Һәјатын мәншәји вә инкишафы» схеми исә Ломоносов адына Москва Дөвләт Университетинин антрополокија музејиндән көндәрилмишдир.

Әкәр јолунуз музејә дүшсә бурада бир чох марагы експонатла таныш оларсыныз.

Һүммәт АББАСОВ,
Назим ӘҺМӘДОВ.

Јазычыларын поликлиникасы

Севил дишинин ағрысындан сәһәрә кими јата билмәди, аһ-уф етди, јатағында ојан-бујана чеврилди.

Анасы сәһәр тездән ону һәкимә апармаға һазырлашды. Онлар гапыдан чыханда Севилин атасы шаир Әһмәд Чәмил:

— Елә аз поликлиникамыза кедин. — деди.

Онлар елә дә етдиләр. Һәким Вера Фјодоровна Севилин дишини мүаличә едиб ағрысыны кәсди.

Бакыда Һүсү Һачыјев күчәсиндәки 19 нөмрәли бинада јерләшән јазычыларын поликлиникасы јахын вахтларда ишә башламышдыр. Бу тибб очағы јазычылара вә онларын аилә үзвләринә нүмунәви хидмәт едир.

Поликлиникада мүасир тибб аваданлығы илә тәчһиз едилмиш диш мүаличәси, дахили хәстәликләр, әсәб хәстәликләри, чәрраһијјә, көз хәстәликләри кабиналары вардыр. Бурада Хандар Иманов (баш һәким), Сајјарә Фәрзәлијева, Литуна Әлизадә, Г. Каләнтәрова, К. Мәвсүмјан кими бачарыглы вә тәчрүбәли һәкимләр чалышырлар.

Худаверди ӘЛИЈЕВ.

Журналистика дәрнәјиндә

С. М. Киров адына Азәрбајчан Дөвләт Университетинин журналистика кафедрасы нәздиндә бир нечә илдир ки, журналистика дәрнәји фәалијјәт көстәрир. Кәләчәк журналистләр бир сыра гәзет вә журналларын бә'зән бүтөв нөмрә вә сәһифәләринин һазырланмасында фәал иштирак едирләр. Дәрнәјә университетин баш мүәллими Нурәддин Бабајев рәһбәрлик едир.

Бу күнләрдә дәрнәјин нөвбәти мәшғәләси олмушдур. Мәшғәлә илк Үмумрусија сијаси гәзети олан «Искра»нын 60 иллијинә һәср едилмишди. Кафедранын мүәллими Ширмәммәд Һүсејнов «Искра» гәзетинин јаранма тарихи вә онун фәалијјәти һаггында данышмышдыр. Сонра Азәрбајчан радио вә телевизија верилишләри идарәсинин ишчиси Бала Гулијев чыхыш едәрәк, тәләбәләрә радио верилишләринин маһијјәтиндән вә онун жанр хүсусијјәтләриндән сөһбәт етмишдир. Мәшғәләнин сонунда 4-чү курс тәләбәси М. Мурадханова кәләчәк журналистләрин В. И. Ленин адына тохучулуг комбинатына етдикләри екскурсијадан данышмышдыр.

Ваһид БАҒЫРОВ.

Һамынын хошуна кәлир

ӘКӘР Бакыдакы 49 нөмрәли мәктәбин шакирдләриндән: «Сиз өз гыш тә'тилинизи нечә кечирирсиниз?»—дејә сорушсаныз, онлар белә чаваб верәрләр:

— Чох јахшы! Биз һәр күн мәктәбдә кечирилән мүхтәлиф марағлы тәдбирләрдә иштирак едир, концерт тамашаларына бахыр, екскурсија вә кәзинтиләрә чыхыр, идман јарышлары кечиририк. Белә шән вә марағлы тәдбирләр кечирилән јердә һеч дарыхмаг олар?

Бу, доғрудан да беләдир. Мәктәбин пионер вә комсомол тәшкилатлары ушагларын гыш тә'тилини шән вә марағлы кечирмәк үчүн ајрыча тәдбирләр планы һазырламышлар. Ушаглар бу вахта гәдәр бир сыра тәдбирләрдә иштирак етмиш, кино вә театр тамашаларына бахмышлар.

Гыш тә'тили күнләриндә мәктәблиләрин Самур—Дәвәчи каналына, Абшеронун тарихи абидәләринә, В. И. Ленин музејинин Бакы филиалына, Микојан адына ајаггабы фабрикинә екскурсијалары шүбһәсиз чох марағлы олачагдыр.

Јанварын 9-да Сталин адына мәдәнијјәт сарајында «Үч нәслин көрүшү» мөвзусунда тематик кечә кечириләчәкдир. Кечәдә ушаглар әмәк гәһрәманлары, јазычы вә бәстәкарларла көрүшәчәкләр.

Мәктәбин ашағы синиф шакирдләри дә өз истираһәтләрини шән кечирирләр. Онлар үчүн бурада тез-тез сәһәрчикләр, кино-филмләрә бахыш вә с. марағлы тәдбирләр тәшкил едилир.

Земфира ЗУЛАЛОВА.

ИДМАН

Јени илдә

Тәзә илдә республикамызын идманчыларыны бир чох марағлы көрүш вә јарышлар көзләјир.

Мә'лум олдуғу үзрә идманчыларымызын бејнәлхалг достлуг әлагәләри илдән-илә даһа да мөһкәмләнир. Кечән ил идманчыларымыз онларча бејнәлхалг көрүшдә иштирак етмишдиләр. Франса, Чехословакија вә Полша баскетболчуларынын, Мачарыстан волејболчулары вә су полосу ојнајанларынын, Финландија вә Алманија Демократик Республикасы боксчуларынын, Индонезија, Түркијә вә Алманија Демократик Республикасы футболчуларынын Бакыја гонаг кәлмәләри идман һәвәскарларынын јахшы јадындадыр. Өз нөвбәләриндә идманчыларымыз да кечән ил бир сыра өлкәләрә достлуг көрүшләринә јола дүшмүшдүләр. Күләшчиләримизин Румынијаја, су полосу ојнајанларымызын Полшаја, волејболчуларымызын Мачарыстана, футболчуларымызын исә Африка өлкәләринә јола дүшмәләри бунә парлаг мисалдыр.

Бу ил идманчыларымыз 50-дән чох мүхтәлиф матч көрүшүндә иштирак едәчәкләр. Бунларын арасында 15 бејнәлхалг көрүш нәзәри хүсуси илә чәлб едир. Бу көрүшләрин алтысыны идманчыларымыз харичи өлкәләрдә кечирәчәкләр.

Тәзә илин идман мөвсүмүнүн чох марағлы олачағы көзләнилир.

Бакы биринчилији

Күләшмә һәвәскарлары истe'дадлы идманчылардан А. Худавердијевин, М. Әлијевин, Ф. Имановун вә башгаларынын чыхышларыны һәрарәтлә алгышлајырдылар. Бу јахынларда гуртаран икинчи вә үчүнчү дәрәчәли күләшчиләр арасында Бакы биринчилији јарышларында белә истe'дадлы пәһләванлар аз дејилди.

Үмумијјәтлә, јарышларда мүхтәлиф чәки дәрәчәләриндә А. Гулијев, Ш. Әлимәммәдов, И. Очадов, А. Худавердијев, Т. Һүсејнов вә Ә. Әлијев сәрбәст күләшмә үзрә Бакы чемпионатынын галибләри адыны алдылар.

Ә. ИСМИЈЕВ,
Баш һакимин мүавини.

Бакы шәһәриндәки 173 нөмрәли мәктәбдә шакирдләр идмана бөјүк мараг көстәрирләр. Бурада мүхтәлиф идман бөлмәләри јарадылмышдыр. ШӘКИЛДӘ: бәдән тәрбијәси мүәллими СӘРВӘР АББАСОВ кәнч идманчылара паралел брусларда ишләмәји өјрәдир.

Фото Х. Рүстәмовундур.

Онун ганы үрәјиндәдир

Әшрәф ҺАЧЫЈЕВ,
Муса ГОЧАЈЕВ

Раисин чаллашмыш галын гашлары чатылды. Әләскәр онун хасијјәтинә јахшы бәләд иди. О, чох вачиб бир сөз, јахуд хәбәрдарлыг етмәздән габаг дүшүнчәјә даләр. Көзләрини мүсаһибиндән ајырмајыб, ону башдан ајағадәк сүзәр, арада боғазыны арытлarды. Әләскәр фүрсәтдән истифадә едиб говлугдакы материаллары, бәлкә, бу ики күндә јүзүнчү дәфә нәзәрдән кечирди.

— Шәкилләрә әсасән машынын тәкәрләриндә јамаг олдуғуну мүәјјәнләшдирмишик. Јәгин хәбәриниз вар, јохлама һеч бир нәтичә вермәјиб. Гаражларда белә машын јохдур...

Раис көзләрини галдырыб, мә'лумат верән Әләскәрин үзүнә бахдыса да, данышмады. Узун сүрән сүкутдан сонра о гымылданды. Ағыр-ағыр дилләнди:

— Һадисәнин үстүндән ики күн адлајыб, еләми?

«Јахшы билдији шеји нә үчүн сорушур?» —дејә Әләскәр фикирләшди вә өзүнү о јерә гојмајыб башыны тәрпәдәрәк деди:

— Бәли.

— Ики күн! — Раисин көзләри гыјылды, додагларында тәәссүф ифадәси көрүндү.— Ики күн кечиб. Иши исти-исти көрмәк лазымдыр, чаван оғлан! Әкәр бу күн чинајәтин үстүнү ачмаг чәтиндирсә, сабаһ даһа чәтин олачагдыр. Шүбһәсиз, оғрулар әли гојнунда отурмајыблар. Изи итирмәјә чалышачаглар.

Раис һаглы иди. Буну овчулар да јахшы билирләр. Тәзә изләрлә шикары овламаг асан олур. Елә ки, из көһнәлди, кол-косу долаша-долаша дурурсан. Һәмин кечә иса әмәлијјат групуна гар манечилик төрәтмишди. «Победа» шәһәрин мәркәзинә чыхан кими из итмишди. Бу тәрәфдән дә дастанин јахаланмыш јекинә үзвү Сурхај әмәлә кәлмирди.

— Ләнк һәрәкәт едирик, ләнк, јенә дә дејирәм ләнк—раис сәсини учалтды.—Јангындан мүһафизә идарәси илә јохламаны тәшкил един. Онсуз да онлар јохлама кечирмәлидирләр.

Башга бир нечә тапшырыг алдыгдан сонра Әләскәр раисин јанындан пәришан һалда чыхды. О, биринчи нөвбәдә јанғындан мүһафизә идарәси илә әлагә сахлајыб, тә'чили јохлама кечирилмәси үчүн онларла разылашды. Сонра исә бирбаша һадисә јеринә јолланды. Ахшамчағы иди. Батмагда олан күнәшин гызылы телләри маһәччәрләрин, ағачларын үстүндә галмыш гар топаларына дүшүб ону сојуг бир ишыгла парылдадырды. Күчәләрдә кедиш-кәлмиш артмышды. Әләскәр пијадалара гошулуб чох да узагда олмајан 187 нөмрәли евин габағына кәлиб чатды. Адамларыны јанашытды. Касса тиндә, нәглијјат ишләмәјән балача күчәдә јерләширди. Мүстәнтигин диггәтини касса тапыларынын тә'мир едилиб рәнкләнмәси чәлб етди. Гәнә бојанмыш асфалт тәртәмиз јујулмушду. Гаршы тәрәфдәки көһнә дәмир дарвазанын ағзында ушаглар ојнајырдылар. О, таләсмәдән јолу кәсмиш евин габағындан кетди, күнч-бучаға баха-баха кери гајытды. Балача бир гыз:

— Әмичан, јајлығынызы итирмисиниз?—дејә иләри көзләрини она дикиб күлүмсәди. — Вова тапыб.

— Вова һарададыр?

Гыз дарвазаја сары јүјүрдү.

— Вовка, бура кәл.—дејә чинкилтили сәслә чағырды. — Јајлығын јијәси кәлиб.

Вова бир көз гырпымында өзүнү јетирди, утана-утана:

— Бурадан тапдым,—деди.

— Чох сағ ол!—дејә Әләскәр онун сарышын сачларыны охшады. Оғлан мәмнун һалда башыны ашағы салды.

Әләскәр ушаглары шүбһәләндирмәмәк үчүн јајлыға бахмадан чибинә гојду. Бир гәдәр араланыб јајлығы нәзәрдән кечирди. Јајлығын күнчүндә гырмызы, көј, сары саплarла «З.-дан јадикар» сөзләри јазылмышды. Бир нечә јердә артыг, солмуш ган ләкәләри көзә чарпырды. Бу тапынты бајагдан бәри дахили бир нараһатлыг дујан Әләскәр Рүстәмовун үрәјини ачды. Гијмәтли вә надир бир сувенир әлә кечирибмиш кими севинч вә еһтијатла јајлығы дөш чибинә кизләтди. «Експертә верәрәм, дејәсән, ишләр јолуна дүшүр»—дејә о, фикриндән кечирди вә хәстәханаја баш чәкмәк нијјәти илә таксијә әјләшди. Һәкимин көрән кими онун симасындан, хәстә илә данышмаг мүмкүн олачағыны јәгин етди. Бир нечә дәгигәдән сонра о, Сурхајын јанында иди. Хәстәнин солғун чөһрәсиндә гејри һисс едән адамлара мәхсус бир миннәтдарлыг ифадәси заһир олду. Әләскәр Рүстәмов сөзү һарадан вә нечә башламаг барәсиндә фикирләшәрәк, һал-әһвал тутду.

— Сағ олун, доктор!

Хәстәнин ағзындан гопан бу тәшәккүр сөзләри Әләскәри чәтин вәзијјәтдә гојду. «Мәни һәким билиб»—фикри кәнч мүстәнтигин галбини нараһатлыгла долдуруб онун дил-ағзыны бағлады. Лакин онун ҝиндирмәни тә'хирә салмаға һаггы јох иди. Бу кәнчин архасында кизләниб, бәлкә дә инди ејш-ишрәтлә мәшғул олан, бол-бол хәрчләдикләри пулун башгаларынын алын тәри илә газанылдығыны вә гоча бир адамын ганы баһасына баша кәлдијини дүшүнмәјән бир нечә јарасаны јахаламаг арзусу Әләскәри дилләндирди. О, башыны хәстәнин үзүнә тәрәф әјәрәк:

— Мән мүстәнтигәм,—деди.—Бә'зи мәсәләләри ајдынлашдырмагда мәнә көмәк етмәлисиниз.

Сурхај тәәччүблә көзләрини дөјду. Онун чөһрәси һејрәтдән донуб галды. Әләскәр диндирмә протоколуну тумбочканын үстүнә гојуб автомат гәләмини чыхартды.

— Адыныз нәдир?

— Сурхај.

О, протоколда бир-биринин ардынча дүзүлмүш ады, атасынын ады, фамилијасы, тәвәллүдү, доғулдуғу јер вә с. һаггында суаллара дүрүст чаваб алыб сәлигә илә јазды. Хәстә бунларын нә үчүн лазым олдуғуну анламаса да, сәбәбини сорушмур, үрәји надинсә гәфәсә дүшмүш гуш кими чырпынырды.

— Инди әһвалаты олдуғу кими нәгл един!

— Әһвалат?!

Әләскәрә елә кәлди ки, хәстә һијләјә әл атыб өзүнү билмәмәзлијә вурур. Әсәбиләшдијинә бахмајараг, сакит тонуну сахламаға чалышды.

— Зарафатчыл оғлансан, ахыр ки,—деди. —Кассаја нечә басгын етдијинизи сорушурам.

Сурхајын көзү кәлләсинә чыхды, нә чаваб верәчәјини кәсдирмәјәрәк, мат-мәәттәл мүстәнтигин ағзына бахды. Анчаг бу сөзләри шәфгәт бачысынын иннәјәли бахышларынын «гырмызыпапаглыларын сорушу» демәсини онун јадына салды, бир чох иллар бундан әввәл олмуш вә артыг унудулмуш бир хатирә кими Сурхајын бејниндә нәји исә дирчәлдиб ојатды. Амма о, нә гәдәр аллашдыса да кәлафин учуну тапмады. Мүстәнтиг көмәјә кәлди.

— Јолдашларын кимләр идиләр?

— . . .

— Ресторанда бирка ичдијин јолдашлары дејирәм.

Сурхајын јадына дүшдү. Һачаға илә машына миниб кетдикләрини вә күчәдә саваш баш вердијини думанлы хатырлады. Бундан сонра нә олдуғу фикриндә дејилди.

— Һачаға илә отурмушдум,—дејә о, мә'лумат верди.

— Һачаға кимдир?

— Танышдыр, диш һәкимидир.

— Фамилијасы?

— Билмирәм.

— Ев үнваны?

— Билмирәм.

— Иш јери?

— Билмирәм.

— Бәс даһа ким варды?

— Әмираслан, Баба, бир дә Лиличка.

Бунлара аид суаллары да Сурхај чавабсыз гојду. Кетдикчә Әләскәрин сәбри түкәнир, о, хәстәни ачыламамаг үчүн күчлә өзүнү сахлајырды. Әкәр сөзләри доғрудурса, танымадығы-билмәдији адамларла нә һагла јејиб ичир? Јох, гәтијјән мүмкүн дејилдир.

— Хәрчинизи ким чәкирди?

— Һачаға.

— Сизин гара көзләринизә ашиг олмушду, јохса пулундан безар иди?

Әләскәр өзүнү әлә ала билмәјиб кинаја етди. Сурхајын саралдығыны, ганы чәкилмиш додагларынын хәзан јарпағы кими титрәдијини, кирпикләринин намләндијини көрүб диндирмәјә ара верди.

— Фикирләшин, ачыг үрәкли олсаныз өз ишинизи асанлашдырарсыныз.

— Мән чинајәт етмәмишәм, нә јапышмысыз јахамдан, һеч нә билмирәм.

Сурхај чылғынлыгла гышгырыб һычгыраг ағлады. Мүстәнтиг ани олараг онун сөзләринин сәмимилијинә инанды. Лакин Әләскәрин пешәси еһтијатлы олмағы, оғруларын тез-тез истифадә етдикләри белә үсуллардан баш чыхармағы тәләб едирди. Бир дәфә дә онун башына бунә охшар әһвалат кәлмишди. О, үрәји јуха адам иди. Кишиләрин ағламасы Әләскәрә сон дәрәчә ағыр тә'сир бағышлајырды. Оғрулардан бири, һансы јолласа онун назик дамарыны тутмуш, ағлајыб-сыхгамыш, аз гала ону алдырмышды. Одур ки, Әләскәр сәбрини басыб хәстәнин сакитләшмәсини көзләди. Бир хејли кечди. О, сәсинә меһрибанлыг вә нәвазиш ифадәси вериб тәзәдән сөзә башлады:

— Мәним мәгсәдим сәни инчитмәк дејилдир,—деди.—Амма касса јарылыб. Сиз дә орада олмусунуз. Һәр ишдә бир мәнтиг кәрәкдир. Мадам ки, сиз орада олмусунуз, демәли бир шеј билирсиниз.

— Һеч нә билмирәм,—дејә Сурхај инад көстәрди.

Әләскәр Рүстәмов чох әлләшиб-вурушдугдан сонра Һачағанын Сурхајкилдә гонаг галмасыны, Бакыда онларын нечә растлашдыгларыны өјрәнди. Һачаға вә јолдашларынын заһири көркәмләри һаггында мә'лумат алды. Һәләлик бунунла кифајәтләнмәји лазым саjды. О, гапыдан чыхаркән Сурхај јатағында гурчаланараг:

— Хаһишим вар, јолдаш мүстәнтиг,—деди.—Мәним әһвалатымы мүмкүнсә мәктәбә билдирмәјин.

Онун сәсиндә јалварыш дујулурду.

— Јахшы бахарыг,—дејә о, намүәјјән чаваб верди.

О, евә кәләндә артыг саат онa ишләјирди. Бүтүн күнү ајаг үстә кечирдијиндән јорулуб әлдән дүшмүш дизләринин тагәти кәсилмишди. Гапыдан кирән кими, палтарларыны сојунуб өзүнү ванна отағына салды. Лакин әл-үзүнү исладмамыш Лаләнин һәдијјәләрини унудуб идарәдә гојдуғуну хатырлады, әл-ајаға дүшүб тәләм-тәләсик кејинди вә бајыра гачды.

— Һара белә?

Анасы архадан ону сәсләдисә дә, Әләскәр чаваб вермәјиб пилләкәнләрлә ашағы јүјүрдү. О, јалныз јарым саатдан сонра тәнкнәфәс гајыдыб кәлди.

—Нә олуб, нә гач-говдур?

—Әши, һәдијјәләр идарәдә галмышды,— дејә о, Лаләнин рәфигәләрини башы илә саламлајараг стулу чәкиб отурду.

Бу, бајатдан бәри сүфрә башына топлашыб онун јолуну көзләјәнләри күлдүрдү. Һәтта бу күнләр гаш-габағы ачылмајан атасынын үзү дә шән бир ифадә алды.

—Гачмырдым ки, сабаһ кәтирәрдин.— дејә Лалә әринин чанфишанлыг етмәсиндән разы вә мәмнун олдуғуну бүрүзә верәрәк, мирвари кими дишләрини көстәрди.

Әләскәр нәфәсини дәриб јары чидди, јары зарафатла:

—Сән гачмасан да һәдијјәнин ләззәти гачар,—деди.—Бир күчлә ахтарыб тапмышам...

—Индидән башыны итирмисән, бәс гочаланда нә едәчәксән?—дејә Салеһ Рүстәмов оғлуна саташды.

—Оначан бир шеј олар!

Лаләнин рәфигәләри онун сөзүндән баш чыхармајараг, бир-бирләринин мә'налы-мә'налы сүздүләр. Онлардан бири, нәрмә-назик вә товуз гушу кими ал-әлван бәзәнмиш гыз Лаләнин милис ишчисинә әрә кетмәсинә лап әввәлдән ришхәндлә бахырды. Әләскәр бундан хәбәрдар иди. Амма о, бунә ијнәнин учу гәдәр дә әһәмијјәт вермирди. Гој нә дејирләр—десинләр, ағызлары исти јердәдир. Бир хәтаја дүчар оланда јадларына биринчи милис дүшүр. Гејри-ихтијари галбиндә гызы чырнатмаг вә бәлкә бир аз көзүнү ачмаг һәвәси ојанды.

—Сиз билән, Симузәр ханым, мән гочалана кими милисә галар галмаз?

Симузәр өзүнү итириб:

—Баша дүшмүрәм?—деди.

—Бурада чәтин нә вар ки?! Јәгин, бир вахт оғруларын, әлиәјриләрин көкү кәсиләчәк. Өзү дә тәкчә тутмагла, чәза вермәклә јох, тәрбијә етмәклә.

— Дејирсиниз, милисијә дә тәрбијәчидир?

—Милис нәзарәти олмаса, туталым елә сиз өзүнүзә күчәдә беладан-бела, беладан-бела кечәрсиниз. О сизи гајда-гануна алышдырыр. Бу да тәрбијәдир.

—Ај гыз, јолдашын нә дилавардыр,—дејә Симузәр зәриф бармагларыны јүнкүлчә Лаләнин чијнинә тохундурду. Бунунла да сөһбәтин истигамәти дәјишди. Салеһ Рүстәмов шән бир һәрәкәтлә Әләскәри һәдәләјиб:

—Гонаглары инчитмә,—деди.—Јахшысы будур, гәдәһләри долдур.

Әләскәр шампан шүшәсини әлинә алды.

—Өзүнүзү көзләјин, партлајачаг,—дејә хәбәрдарлыг етди.

Онун кефи ачылмышды. Мүхтәлиф мәзәли әһвалатлары хатырлајыб һим-чимлә данышыр, стол башындакылар гәһгәһә чәкәндә үзүнү чиддиләшдириб дејирди:

—Јаманча күләјәнсиниз, ајыбдыр, чидди олмаг лазымдыр.

Бу исә өзү илә јени, даһа күчлү күлүш далғасы кәтирирди. Әрә кедәндән сонра, рәфигәләринин Әләскәрлә бу илк јахын танышлығы ахшамында, онун һазырчаваблығы Лаләнин үрәјинә хүсусилә јатырды. Салеһ Рүстәмов да елә бил он ил чаванлашмышды, көзләри, үзү күлүрдү. Гарадинмәз хасијјәтли ана исә оғлунун вә кәлининин шадлығындан фәраһләнир, мөһәббәт вә нәвазиш долу бахышларыны онлардан ајырмырды. Вахт һисс олунмадан өтүб кечирди.

Гызлар әл-ајаға дүшмәсәјдиләр, бәлкә дә, шәнлик чох узун чәкәрди.

—Кечә јары олуб ки?!—дејә Симузәр галхды.

О бириләр дә тәләсә дүшдүләр. Әләскәрлә Лалә онлары таксијә әјләшдириб, јола салдыгдан сонра дејә-күлә евә дөндүләр. Салеһ Рүстәмов оғлуна, онунла данышмаг истәдијини билдириб иш отағына кечди. Бир аздан онлар үзбәүз отурмушдулар. Әләскәр сусуб атасынын нә дејәчәјини көзләјирди. О пис вәзијјәтдә галмышды. Атасынын истәклиси олан Сурхајын башына кәлән әһвалаты нәгл етмәјә чәкинирди. Әслиндә вәзифә борчу да буна јол вермирди.

(АРДЫ ВАР)

Әввәли газетимизин 1960-чы ил 18, 21, 23, 28 вә 30 декабр тарихли нөмрәләриндә.

Редактор Ч. ӘЛИБӘЈОВ.

РЕДАКСИЈАНЫН ҮНВАНЫ: Бакы, Коммунист күчәси, 11/13. ТЕЛЕФОНЛАР: редактор мүавини — 2-58-33, мәс'ул катиб 2-58-81, комсомол һәјаты шө'бәси — 2-57-29, тәблиғат-тәшвигат шө'бәси — 2-58-35, мәктәбли кәнчләр шө'бәси — 2-57-29, идман шө'бәси — 2-58-33, мүхбирләр шө'бәси — 2-58-35, мәтбәә — 3-82-04, мүһасибат — 3-59-46, е'ланлар шө'бәси — 3-13-82.

ФГ 14202 Бирләшмиш нәшријјат мәтбәәси, Бакы, Сталин проспекти, 137. Типография объединенного издательства, Баку, проспект Сталина, 137. Сифариш № 35